

1985

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო

**ბრძანებათა
და
ინსტრუქციათა
კრებული**

iSSN 0206-2674

თბილისი
1986

МАРТ

№ 3

მარტი

МИНИСТЕРСТВО ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

**СБОРНИК
ПРИКАЗОВ
И**

ТБИЛИСИ
1986

ИНСТРУКЦИЙ

რედაქტორი ე. ქურციკიძე
ტექნიკური ა. ბაკურაძე
კორექტორი ლ. დოლიძე

გადაეცა ასაწყობად 20/VI-86 წ.; ხელმოწერილია დასაბეჭდად 8/VIII-86 წ.;
ანაწყობის ზომა 6¹/₄×9; ქაღალდის ზომა 60×84; ნაბეჭდი თაბახი 5;
სააღრიცხვო-საგამომცემლო თაბახი 4,50.

შეკვეთა № 583

უე 10294

ტირაჟი 6000

უფასო

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სტამბა, ნუცუბიძის ქ. № 7
Типография Министерства просвещения Грузинской ССР, ул. Нуцубидзе № 7

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის
1986 წლის 27 თებერვლის გადაწყვეტილება

ხელმძღვანელი კადრების მოძრაობისა და რეზერვთან მუშაობის
მდგომარეობის შესახებ

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს ნომენკლატურაში შემავალი ხელმძღვანელი კადრების მოძრაობის 1985 წლის ანალიზმა ცხადყო, რომ რესპუბლიკის ზოგიერთ რეგიონში (აჭარის ასსრ, ქ. ქუთაისი, ჭიათურის, ახალციხის, ახალქალაქის, ახმეტის, მარნეულის, მახარაძის რაიონები) 1985 წელს, 1984 წელთან შედარებით, შემცირდა სამუშაოდან განთავისუფლებულ ხელმძღვანელ მუშაკთა რაოდენობა, მაგრამ მთლიანად, რესპუბლიკაში ხელმძღვანელი კადრების კვლავ დიდი დენადობაა (1984 წელს გათავისუფლდა 298 ხელმძღვანელი მუშაკი, ხოლო 1985 წელს — 285, ე. ი. მხოლოდ 13 კაციით ნაკლები).

ხელმძღვანელი კადრების დენადობის და შესაბამისად სხვადასხვა დარღვევებისათვის სამუშაოდან დათხოვნის, პირადი განცხადების საფუძველზე განთავისუფლების, ან იმავე სისტემის სხვა დაწესებულებებში დაუსაბუთებლად გადასულ მუშაკთა დიდი რაოდენობა გამოვლინდა ქ. თბილისში, სადაც 1985 წელს, 1984 წელთან შედარებით, 8 კაციით მეტი მუშაკი იქნა განთავისუფლებული (1984 წელს იყო 55, 1985 წელს — 63). ამავე მიზეზით განთავისუფლებულთა რიცხვმა გარდაბნის რაიონში 7-ით იმატა, დმანისის რაიონში — 6-ით, მცხეთის რაიონში 5-ით, ქ. ზუგდიდში და ლაგოდეხის რაიონში 4—4-ით.

ადგილი აქვს ხელმძღვანელ თანამდებობებზე ისეთი პირების დანიშვნის შემთხვევებს, რომელთაც არ შესწევთ ორგანიზატორული მუშაობის უნარი, თავს ვერ ართმევენ დაკისრებული მოვალეობის შესრულებას და ამიტომ დაკავებული თანამდებობიდან თავისუფლდებიან. მაგალითად ამხ. რ. ზარნაძემ სულ რამდენიმე თვე იმუშავა გარდაბნის რაიონის თელეთის საშუალო სკოლის დირექტორად. ასევე მხოლოდ 10 თვე იმუშავა თბილისის 131-ე საშუალო სკოლის დირექტორად ამხ. დ. ვაჩეჩილაძემ.

აღნიშნული ნაკლოვანებები გამოწვეულია იმით, რომ რესპუბლიკის სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოების გარკვეულ ნაწილში მთელი პასუხისმგებლობით არ ეკიდება ხელმძღვანელ კადრებთან მუშაობას, მათი დაუსაბუთებელი მოძრაობის აღმოფხვრის საქმეს, არ ითვალისწინებს პედაგოგიური კოლექტივების კონკრეტულ

პირობებს და სპეციფიკურ თავისებურებებს ხელმძღვანელთა დანაშაულის
 ნისას, არ სწავლობს და არ ანზოგადებს სკოლის ხელმძღვანელებს,
 საუკეთესო გამოცდილებას, არ ანხორციელებს საჭირო ღონისძიებებს,
 რომლებიც მიმართული იქნებოდა ხელმძღვანელი კადრების შემად-
 გენლობის სტაბილურობის, დაკისრებული მოვალეობის წარმატებით
 შესრულებისა და მათთვის სათანადო პირობების შექმნისათვის.

სათანადო ყურადღება არ ექცევა ხელმძღვანელი კადრების რე-
 ზერვთან მუშაობას. არადამაკმაყოფილებლად სრულდება „საქართვე-
 ლოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ნომენკლატურული კად-
 რების რეზერვის დებულების შესახებ“ საქართველოს კომპარტიის ცენ-
 ტრალური კომიტეტის 1984 წლის 6 აგვისტოს წერილის შესაბამისად
 საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ შემუშავებული
 ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის ხელმძღვანელი კადრების რეზერვ-
 თან მუშაობის დებულების მოთხოვნები. 1985 წელს თბილისში დანიშ-
 ნული 28 დირექტორიდან მხოლოდ ერთს ჰქონდა ხელმძღვანელ მუ-
 შაკთა რეზერვის კურსები გავლილი, მამინ როდესაც აღნიშნული კურ-
 სები ბოლო წლების განმავლობაში 113 კაცმა გაიარა.

ხელმძღვანელი კადრების რეზერვთან არადამაკმაყოფილებელი
 მუშაობით არის გამოწვეული ის, რომ ზოგჯერ ვაკანტურ ადგილზე
 დასანიშნად დროზე ვერ არჩევენ სათანადო კანდიდატურას, რის გა-
 მოც სკოლას ხანგრძლივი დროის მანძილზე ხელმძღვანელი არ ჰყავს.
 მაგალითად, მცხეთის რაიონის სოფელ გლდანის საშუალო სკოლაში
 1985 წლის ოქტომბრიდან ვაკანტურია სკოლის დირექტორის თანამ-
 დებობა, თუმცა განათლების სამინისტროს კადრების სამმართველომ
 არაერთხელ შეახსენა განათლების განყოფილების ხელმძღვანელობას,
 რომ დასანიშნად სათანადო კადრი წარმოედგინა. ამავე რაიონის სო-
 ფელ ვალავნის საშუალო სკოლას გასულ წელს ხანგრძლივი დროის
 მანძილზე არ ჰყავდა დირექტორი, რის გამოც სამინისტრო იძულებუ-
 ლი გახდა დათანხმებოდა რაიონის მიერ წარმოდგენილ კანდიდატუ-
 რას (ყოფილი გამგე ე. ხარაბაძე). ასევე სამი თვის განმავლობაში ვა-
 კანტური იყო თბილისის 67-ე საშუალო სკოლის დირექტორის თანამ-
 დებობა. სამი თვის შემდეგ ამ თანამდებობაზე გადაყვანილ იქნა სა-
 ლამოს სკოლის დირექტორი მ. ხაჩიძე, ანალოგიურ შემთხვევებს ად-
 გილი ჰქონდა ორჯონიკიძის რაიონშიც.

აღნიშნული მდგომარეობა იმანაც განაპირობა, რომ სამინისტროს
 კადრების სამმართველომ არ შეასრულა კოლეგიის 1985 წლის 18 აპ-
 რილის გადაწყვეტილების მე-4 პარაგრაფით გათვალისწინებული მო-
 თხოვნა — ახალი კანდიდატურის წარმოდგენამდე არ გაეფორმებინა
 შერჩევა მუშაკის დაკავებული თანამდებობიდან გათავისუფლების
 შესახებ.

ხელმძღვანელი კადრების მოძრაობის შემცირებისა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ხელმძღვანელი კადრების რეზერვთან შაობის გაუმჯობესების მიზნით კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

— გააანალიზონ ხელმძღვანელი კადრების დენადობის მიზეზები, შეიმუშაონ და განახორციელონ ღონისძიებები, რომლებიც მიმართული იქნება ხელმძღვანელი კადრების სკოლებსა და სახალხო განათლების ორგანოებში დამაგრებისათვის.

— გაჭინურებული ვაკანსიების, თანამდებობებზე შემთხვევითი პირების დანიშვნის თავიდან აცილების მიზნით მიიღონ გადამჭრელი ზომები „საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სისტემის ნომენკლატურული კადრების რეზერვის დებულების შესახებ“ უთუოდ შესრულებისათვის.

— ჩაატარონ საჭირო მუშაობა ხელმძღვანელ თანამდებობებზე დასაწინაურებლად სათანადო რეზერვის შესაქმნელად, შეავსონ იგი საუკეთესო მუშაკებით, რომლებმაც ორგანიზატორული მუშაობის განსაკუთრებული უნარი და ნიჭი გამოიჩინეს და უზრუნველყონ მათთან ეფექტური მუშაობა, სკოლების მომავალი ხელმძღვანელების ინდივიდუალური თვისებების, აგრეთვე მათი მომავალი მუშაობის თავისებურებათა გათვალისწინებით.

— ყოველი წლის 1-ლი ოქტომბრისათვის სამინისტროში წარმოადგინონ ინფორმაცია კოლეგიის ზემოაღნიშნული გადაწყვეტილების შესასრულებლად გაწეული მუშაობის შესახებ.

2. მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალურმა ინსტიტუტმა (ამხ. გ. გვათუა):

— მიაღწიოს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ხელმძღვანელ მუშაკთა რეზერვის კურსების მუშაობის ეფექტიანობის ამაღლებას, ამ მიზნით გადაამუშაოს სასწავლო გეგმები და პროგრამები, რომლებშიც აისახება სკკპ 27-ე და საქართველოს კპ 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებები, ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის მოთხოვნები.

— კორსებზე სამუშაოდ მიიზიდონ სკოლების გამოცდილი ხელმძღვანელი მუშაკები, რომელთა პრაქტიკული საქმიანობა საყოველთაო განზოგადების საგანი გახდა.

3. კადრების სამმართველომ (ამხ. ა. ვაჩნაძე):

— განათლების ადგილობრივ ორგანოებში საკადრო საკითხების შესწავლის დროს განსაკუთრებული ყურადღება დაუთმოს ხელმძღვა-

ნელი კადრების დენადობის გამომწვევი მიზეზების შესწავლის
რეზერვთან მუშაობას;

— მიმდინარე წლის მე-3 კვარტალში შეისწავლოს ქ. თბილისისა
და მცხეთის რაიონში კადრებთან მუშაობის მდგომარეობის საკითხი.

4. მკაცრად იქნეს გაფრთხილებული კადრების სამმართველოს
უფროსი ამხ. ა. ვაჩნაძე, რათა მიიღოს საჭირო ზომები გაჭიანურებუ-
ლი ვაკანსიების აღსაკვეთად და ხელმძღვანელი კადრების რეზერვთან
მუშაობის გასაუმჯობესებლად.

5. კონტროლი აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე და-
ევალოს კადრების სამმართველოს (ამხ. ა. ვაჩნაძე).

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

**საჩხერის რაიონის სკოლამდელ დაწესებულებათა აღსაზრდელებში
შრომის ჩვევების დანერგვის მდგომარეობისა და
გაუმჯობესების შესახებ**

კოლეგია აღნიშნავს, რომ საჩხერის რაიონის სკოლამდელ დაწესებულებებში გარკვეული მუშაობა ტარდება ბავშვებში შრომისადმი დადებითი დამოკიდებულების, სიყვარულისა და ინტერესის აღზრდის მიზნით.

ამასთან ერთად, შეინიშნება, სერიოზული ნაკლოვანებანი. თანამიმდევრობით, სრულყოფილად არ ხორციელდება შრომითი აღზრდის პროგრამის ძირითადი სახეები (თვითმომსახურება, სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო, ბუნებაში და ხელით შრომა), რომლებიც ითვალისწინებენ ბავშვებში შრომის ელემენტალური ჩვევების დანერგვასა და მათი სკოლისათვის მომზადებას.

სოფელ გორისას საბავშვო ბაღში (გამგე ნ. ნადირაძე) ბავშვები დაუფლებული არ არიან თვითმომსახურების ჩვევებს, არ შესწევთ პირადი ნივთების გამოყენების უნარი (თმის, ტანსაცმლის დამოუკიდებლად მოწესრიგება), საჩხერის №1-ლ საბავშვო ბაღში (გამგე გ. დავაძე) მოისუსტებს სამეურნეო-საყოფაცხოვრებო შრომა, სისტემატური ხასიათი არ აქვს ბავშვთა მორიგეობას, როგორც შრომის ორგანიზაციის ფორმას. სოფლების არგვეთისა და გორისას საბავშვო ბაღებში (გამგეები ნ. ნადირაძე, ნ. გოშაძე) სათანადო ყურადღება არ ექცევა ბუნებაში შრომას. ამ სკოლამდელ დაწესებულებათა მიწის ნაკვეთები არ არის სწორად დაგეგმილი და დანიშნულებისამებრ გამოყენებული, კერძოდ, გამოუყენებელია ბოსტანი და ყვავილნარი ბავშვების სამუშაოდ და დასაკვირვებლად. საჩხერის №1-ლ და №2 ბაგა-ბაღებში (გამგეები ც. ნოზაძე ლ. პაპიძე) ბუნების კუთხეები სრულყოფილად არ არის მოწყობილი, აკლია მცენარეები, ცოცხალი ობიექტები ბავშვთა ასაკობრივ მოთხოვნათა შესაბამისად. რაიონის სკოლამდელ დაწესებულებებში ბავშვთა ქვეჯგუფებთან არაორგანიზებულად მიმდინარეობს ხელით შრომა (ქსოვილზე ღილების დაკერება, მაკრატლის ხმარება). საჩხერის №3, სოფელ არგვეთის ბაგა-ბაღებში (აღმზრდელები თ. იაკობიძე, ნ. გრძელიშვილი), ბავშვებში უფროსების შრომისადმი პატივისცემის აღზრდის მიზნით, არ ეწყობა ექსკურსიები თავისი რაიონის (სოფლის) შრომითი ტრადიციების გასაცნობად, შეხვედრები შრომის მოწინავეებთან, სხვადასხვა პროფესიის ადამიანებთან. სკოლის ასაკს მიღწეულ ბავშვთა უმრავლესო-

ბამ არ იცის საკუთარი მშობლების პროფესიისა და საქმიანობის სახეობა კი.

სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა შრომით აღზრდაში გამოვლენილი ნაკლოვანებანი, ძირითადად, განპირობებულია იმითაც, რომ სკოლამდელ დაწესებულებათა ხელმძღვანელებისა და აღმზრდელების ერთმა ნაწილმა ჯერ კიდევ ვერ გარდაქმნა მუშაობა თანამედროვე მოთხოვნათა დონეზე და „აღზრდის პროგრამის“ შესაბამისად.

რაიონის განათლების განყოფილების გამგე ამხ. გ. აბუანდაძე არ ახორციელებს საჭირო ხელმძღვანელობასა და კონტროლს სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაობაზე, სისტემატური ხასიათი არ აქვს სახალხო განათლების საბჭოს სხდომებზე სკოლამდელი აღზრდის შესახებ სადირექტივო და ნორმატიული დოკუმენტების განხილვას, შესაბამისი გადაწყვეტილებების მიღებასა და ადგილებზე დაყვანას. სკოლამდელი აღზრდის მეთოდისტი ს. ნასარიძის მუშაობას აკლია სიღრმე, მომთხოვნელობა, ოპერატიულობა. სკოლამდელ დაწესებულებათა პრაქტიკულ საქმიანობაში ჯერ კიდევ სათანადოდ არ არის დანერგილი განათლების სამინისტროს მიერ გაგზავნილი რეკომენდაცია „საბავშვო ბაღში შრომითი აღზრდის საქმიანობის პროცესში უსაფრთხოების წესების დაცვის შესახებ“, მეთოდური ლიტერატურა „მიწის ნაკვეთის მნიშვნელობა და მისი მოწყობა საბავშვო ბაღში“, „ხელით შრომა საბავშვო ბაღში“, „ბუნების კუთხის მნიშვნელობა და მისი მოწყობა“ და სხვა.

კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. საჩხერის რაიონის სკოლამდელ დაწესებულებათა საქმიანობაზე სუსტი კონტროლისათვის სახალხო განათლების განყოფილებმა (ამხ. გ. აბუანდაძე) მუშაობა ჩაითვალოს არადაამკამყოფილებლად და მასვე დაევალოს:

1. 1. უახლოეს დროში გარდაქმნას მუშაობა რეფორმის მოთხოვნათა შესაბამისად, არ დაუშვას სკოლამდელი აღზრდის საკითხებზე მიღებული სადირექტივო და მეთოდური ხასიათის დოკუმენტების ლაგვიანებით განხილვა ან რეაგირების გარეშე დატოვება, სისტემატური კონტროლი დააწესოს მათ შესრულებაზე;

1. 2. აამაღლოს სკოლამდელ დაწესებულებათა ხელმძღვანელების პასუხისმგებლობა, მიაღწიოს იმას, რომ სკოლაში მისაღები ბავშვები სხვადასხვა სახის საქმიანობის დროს მოხერხებულად იყენებდნენ საგნებს, შეთანხმებულად მორიგეობდნენ ბუნების კუთხესა და სასადილო ოთახებში, ფლობდნენ ხელით შრომის ელემენტალურ ჩვევებს (ლილის დაკერება, ლურსმნის დაჭედება და სხვა). რისთვისაც ყველა სკოლამდელ დაწესებულებაში შეისწავლოს ბავშვის სკოლისათვის მომზადება, განსაკუთრებით შრომითი აღზრდის მიმართულებით. მი-

იღოს გადაჭრელი ზომები თითოეული მათგანის შრომის კუთხეებში, შესაბამისი იარაღ-მოწყობილობებით უზრუნველყოფის მიწის ნაკვეთების სწორად დაგეგმვისა და მიზნობრივად გამოყენებისათვის;

1. 3. სკოლამდელი აღზრდის მეთოდისტის ს. ნასარიძის მიმართ, რომელმაც ვერ უზრუნველყო აღზრდის პროგრამის შესაბამისად სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაობის წარმართვა, გაატაროს სათანადო ზომები.

2. ბავშვებში შრომისადმი დადებითი დამოკიდებულების აღზრდის მიზნით ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითმა ინსტიტუტმა (ამხ. შ. ამონაშვილი) შეიმუშაოს რეკომენდაციები და წარმოუდგინოს სამინისტროს 1986 წლის 1-ლი სექტემბრისათვის.

3. სკოლამდელი აღზრდის რესპუბლიკურმა მეთოდურმა კაბინეტმა (ამხ. ნ. კაკაურიძე) სამი თვის ვადაში წარმოადგინოს რეკომენდაციები „ბავშვთა შრომითი აღზრდა ოჯახში“ სკოლამდელი აღზრდის მეთოდურ საბჭოზე განსახილველად.

4. მომარაგების მთავარმა სამმართველომ (ამხ. კ. ძლიერიშვილი) ერთი თვის ვადაში წარმოადგინოს ინფორმაცია სკოლამდელი დაწესებულებებისათვის შრომის იარაღების წარმოებისა და მიწოდების შესახებ.

5. მიღებულ იქნეს ცნობად, რომ საჩხერის რაიონის სკოლამდელ დაწესებულებათა მუშაკებს შემოწმების პროცესში ჩაუტარდათ სემინარი ბავშვებში შრომისადმი მისწრაფებისა და ინტერესის აღზრდის საკითხებზე.

6. კოლეგიის ეს გადაწყვეტილება დაეგზავნოს აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებებს, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს განსახილველად და მუშაობაში გასათვალისწინებლად.

7. კოლეგიის გადაწყვეტილება გამოქვეყნდეს გაზეთ „სახალხო განათლების“ უახლოეს ნომერში.

8. კონტროლი აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს სკოლამდელი აღზრდის სამმართველოს (ამხ. გ. აბღუშელი-შვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СЕКРЕТАРИАТА СОВПРОФА ГРУЗИИ,
БЮРО ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ, КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА
ПРОСВЕЩЕНИЯ ГССР, КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА
КУЛЬТУРЫ ГССР, ПРАВЛЕНИЯ СОЮЗА ПИСАТЕЛЕЙ
ГРУЗИИ И ПРЕЗИДИУМА РЕСПУБЛИКАНСКОГО
ПРАВЛЕНИЯ ОБЩЕСТВА ЛЮБИТЕЛЕЙ КНИГИ

О проведении республиканской Недели детской
и юношеской книги

5 марта 1986 года

Во исполнение постановления Секретариата ВЦСПС, Бюро ЦК ВЛКСМ, Коллегии Министерства просвещения СССР, Коллегии Министерства культуры СССР, Государственного Комитета Совета Министров СССР по делам издательства, полиграфии и книжной торговли от 16 февраля 1970 года «О проведении Недели детской и юношеской книги», Секретариат Совпрофа Грузии, Бюро ЦК ЛКСМ Грузии, коллегия Министерства просвещения ГССР, коллегия Министерства культуры ГССР, Правление Союза писателей Грузии и Президиум Республиканского общества любителей книги постановляют:

1. Провести с 24 марта по 30 марта 1986 года республиканскую Неделю детской и юношеской книги.
2. Областным советам, республиканским комитетам профсоюзов, обкомам, горкомам, райкомам комсомола, министерствам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народного образования г. Тбилиси, министерствам культуры Абхазской и Аджарской АССР, отделам культуры Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, областным отделениям Союза писателей Грузии организовать в библиотеках, Домах и Дворцах культуры, клубах, Домах и Дворцах писателей и школьников, школах, кинотеатрах праздники книги, читательские конференции, встречи школьников и юношей с писателями и поэтами, с работниками редакций и издательств, экскурсии в литературный музей, типографии, оформить тематические выставки детской и юношеской литературы, практиковать проведение театрализованных представлений, литературных утренников, конкурсов на лучшего чтеца, викторин, шире привлекать учащихся к работе в литературных кружках,

к участию в творческой работе. Обратить особое внимание на проведение Недели.

3. Обязать министерства культуры Абхазской и Аджарской АССР, областной, городские и районные отделы культуры подготовить к Неделе специальные театральные и концертные программы из лучших произведений детской и юношеской литературы о Родине, дружбе народов Советского Союза, о Ленинской партии, комсомоле, рабочем классе, труженниках сельского хозяйства.

4. Редакциям газет «Норчи ленинели», «Ахалгазрда комунисти», «Молодежь Грузии», «Сахалхо ганатлеба», профсоюзных газет, редакциям журналов «Дила», «Пионери», телевизионного журнала «Труд и отдых», молодежным и детским редакциям радио и телевидения широкого освещать подготовку и проведение Недели детской и юношеской книги.

5. Отчет об участии в республиканской Неделе детской и юношеской книги местным органам представить в соответствующие министерства и ведомства не позднее 20 апреля 1986 года.

Секретарь Совпрофа Грузии
З. Квачадзе

Министр просвещения
ГССР Н. Васадзе

Председатель Республиканского
Правления общества
любителей книги
И. Абашидзе

Секретарь ЦК ЛКСМ Грузии
Т. Гиоргадзе

Министр культуры ГССР
В. Асатиани

Секретарь Правления Союза
за писателей Грузии
Р. Амашукели

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ СЕКРЕТАРИАТА СОВПРОФА ГРУЗИИ,
СЕКРЕТАРИАТА ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ, КОЛЛЕГИИ
МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ ГССР, КОЛЛЕГИИ
МИНИСТЕРСТВА КУЛЬТУРЫ ГССР И СЕКРЕТАРИАТА
ПРАВЛЕНИЯ СОЮЗА КОМПОЗИТОРОВ ГССР**

**О проведении в республике Всесоюзной недели музыки
для детей и юношества**

5 марта 1986 года

Во исполнение постановления Секретариата ВЦСПС, Бюро ЦК ВЛКСМ, Коллегии Министерства культуры СССР и Секретариата Правления союза композиторов СССР от 7 марта 1972 года „О проведении Всесоюзной недели музыки для детей и юношества» Секретариат Совпрофа Грузии, Секретариат ЦК ЛКСМ Грузии, коллегия Министерства просвещения ГССР, коллегия Министерства культуры ГССР и Секретариат Правления союза композиторов ГССР п о с т а н о в л я ю т:

1. Провести с 24 по 30 марта 1986 года республиканскую Неделю музыки для детей и юношества, посвященную XXVII съезду КПСС и XXVII съезду КП Грузии.

2. Рекомендовать областным Советам и республиканским комитетам профсоюзов, областным, городским и районным комитетам ЛКСМ Грузии, министерствам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народного образования г. Тбилиси, городским и районным отделам культуры, отделу Абхазского Союза композиторов, музыкально-хореографическим обществ автономных республик, городов и районов провести Неделю музыки, как большой музыкальный праздник для подрастающего поколения.

3. Основное внимание уделять пропаганде достижений советской многонациональной культуры, лучших произведений классической, народной и советской музыки.

4. В школах профессионально-технических училищах, Домах и Дворцах пионеров, клубах, Домах и Дворцах культуры, концертных залах филармонии, театрах организовать для детей и юношества музыкальные фестивали, праздники пионерской и комсомольской песни, вечера симфонической музыки, музыкальные спектакли, лекции-концерты, встречи с деятелями

искусства, тематические экскурсии, выставки, смотры, концерты детских и юношеских хоровых и хореографических коллективов, оркестров, ансамблей, а также музыкальные конкурсы, олимпиады и викторины. Обеспечивать широкое участие в подготовке и проведении Недели музыки композиторов, музыковедов, музыкантов-исполнителей, поэтов, кинематографистов, работников театров и концертных организаций, студентов и учащихся консерваторий; музыкальных училищ и школ. Особое внимание следует обратить на подготовку и проведение Недели музыки в сельской местности, организовывать выезды в села композиторов, музыковедов, профессиональных музыкантов-исполнителей, студентов и учащихся консерватории, музыкальных училищ и школ городских взрослых, юношеских и детских самодеятельных коллективов, а также посещение сельскими школьниками городских театров и концертных залов.

5. Активно привлекать к участию в Неделе родителей, проводить для них в культучреждениях, красных уголках беседы, консультации по вопросам музыкального воспитания детей, обзоры музыкальных произведений и книг о музыке.

6. Редакциям газет «Норчи ленинели», «Ахалгазрда комунисти», «Молодежь Грузии», профсоюзных газет, редакциям журналов «Дила», «Пионери», телевизионного журнала «Труд и отдых», молодежным и детским редакциям радио и телевидения широко освещать подготовку и проведение Недели музыки для детей и юношества.

Секретарь Совпрофа Грузии
З. Квачадзе

Секретарь ЦК ЛКСМ Грузии
Т. Гиоргадзе

Министр просвещения ГССР
Н. Васадзе

Министр культуры ГССР
В. Асатиани

Секретарь Союза композиторов
Грузии М. Давиташвили

Состав организационного комитета по проведению
Недели музыки для детей и юношества

1. Давиташвили М. Ш. — секретарь Союза композиторов Грузии (председатель)
2. Гамрекели И. Б. — первый заместитель Министра культуры Грузии (заместитель)
3. Харадзе М. И. — секретарь ЦК ЛКСМ Грузии
4. Хоштария С. С. — заведующий Культманновым отделом Совпрофа Грузии
5. Мдивани Т. А. — директор Республиканского Дома художественного воспитания Минпроса ГССР
6. Гогиашвили Э. К. — директор межсоюзного Дома художественной самодеятельности Совпрофа Грузии
7. Кочечашвили Ц. Л. — директор республиканского Дома народного творчества Министерства культуры ГССР
8. Кваладзе Т. И. — директор Методического кабинета учебных заведений и школ Министерства культуры ГССР
9. Далакишвили Т. В. — заведующий Музыкальным отделом республиканского Дома художественной самодеятельности
10. Калдани Н. Т. — старший методист республиканского Дома художественной самодеятельности Совпрофа Грузии
11. Кевлишвили И. Г. — председатель профкома Грузтелерадио
12. Хомерики Т. И. — главный редактор передач Гостелерадио
13. Башарули Т. Г. — заведующий Отделом культуры и пропаганды газеты «Ахалгазда комунисти»
14. Кочлавашвили Т. А. — заведующий Школьно-пионерким отделом газеты «Норчи ленинели»
15. Элиава Е. — заведующий Отделом культуры газеты «Молодежь Грузии»
16. Суджашвили К. А. — начальник Управления народного образования г. Тбилиси
17. Месхишвили И. — заместитель Председателя Госкомитета телевидения и радиовещания

**ПОСТАНОВЛЕНИЕ БЮРО ЦК ЛКСМ ГРУЗИИ, ВОЕННОГО
СОВЕТА КЗАКВО, КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА
ПРОСВЕЩЕНИЯ ГССР, МИНИСТЕРСТВА ВНУТРЕННИХ
ДЕЛ ГССР, ШТАБА ГРАЖДАНСКОЙ ОБОРОНЫ ГССР,
КОМИТЕТА ПО ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЕ И СПОРТУ
ПРИ СОВЕТЕ МИНИСТРОВ ГССР, ПРЕЗИДИУМОВ ЦК
ДОСААФ ГССР, ЦК ОБЩЕСТВА КРАСНОГО КРЕСТА
ГССР, РЕСПУБЛИКАНСКОГО СОВЕТА
ДОБРОВОЛЬНОГО ПОЖАРНОГО
ОБЩЕСТВА ГССР**

**О проведении в 1986 году XII республиканского финала
Всесоюзной пионерской военно-спортивной игры
«Зарница»**

6 марта 1986 года

Шестнадцатилетний опыт проведения Всесоюзной пионерской военно-спортивной игры «Зарница» доказал популярность и важность этой формы патриотического и физического воспитания пионеров и школьников. «Зарница» оказывает положительное влияние на организационное укрепление отрядов и дружин, способствует развитию общественной активности пионеров, формирует качества, необходимые будущему воину, защитнику Родины.

Учитывая положительные результаты проведения Всесоюзной пионерской военно-спортивной игры «Зарница» и ее важное значение в общей системе коммунистического воспитания пионеров и школьников, Бюро ЦК ЛКСМ Грузии, коллегии Министерства просвещения ГССР, Министерства внутренних дел ГССР, Комитета по физической культуре и спорту при Совете Министров ГССР, Президиум ЦК ДОСААФ ГССР, ЦК общества Красного Креста ГССР, Республиканского Совета добровольного пожарного общества ГССР постановляют:

1. Совершенствовать руководство игрой «Зарница», всемерно повышать роль местных штабов в организации военно-патриотической и спортивно-массовой работы с пионерами и школьниками, шире привлекать к проведению игры комсомольцев-производственников, воинов, офицеров запаса, спортсменов, членов педагогических отрядов.

2. Провести с 17 по 23 июня 1986 года в Душети XII республиканский финал Всесоюзной пионерской военно-спортивной игры «Зарница».
3. Областные, городские, районные финалы провести до 12 мая с. г.
4. Для участия в финале пригласить 20 юноармейских отрядов-победителей областных, городских и районных финалов игры, по 20 участников и 2 руководителя (военный руководитель и секретарь ГК, РК ЛКСМ Грузии). Установить общую численность участников финала в количестве 500 человек.
5. Подготовку и проведение финала, обеспечение необходимыми боевыми и техническими средствами, а также другими материальными ценностями поручить Отделу учащейся молодежи и пионеров ЦК ЛКСМ Грузии, Управлению воспитательной работы и Управлению начальной военной подготовки Министерства просвещения ГССР, Управлению пожарной охраны и ГАИ Министерства внутренних дел ГССР, Управлению боевой подготовки штаба ГО ГССР, Отделу организационно-массовой работы и военно-патриотической организации ЦК ДОСААФ ГССР, обществу Красного Креста ГССР, Отделу организационно-массовой работы ЦК Республиканского Совета добровольного пожарного общества, Республиканскому штабу «Зарница» и заинтересованным организациям.
6. Смету расходов на проведение республиканского финала «Зарница» утвердить.

Организациям, выделяющим средства для проведения XII республиканского финала военно-спортивной игры «Зарница» перечислить деньги на расчетный счет № 000120224 Октябрьского районного Госбанка Г. Тбилиси (Детско-юношеская центральная республиканская спортивная школа Министерства просвещения ГССР) не позднее 31 марта с. г.

— Оплату проезда до Душети и обратно, суточных за время пути участникам и руководителям юноармейских отрядов производят соответствующие местные органы народного образования. Оплату командировочных расходов комсомольским работникам производит ЦК ЛКСМ Грузии.

7. Редакциям газет «Ахалгазрда комунисти», «Молодежь Грузии», «Сахалхо ганатлеба», «Норчи ленинели», «Мелло», журналов «Пионери», «Скола да цховреба», «Мартве», молодежную передачу Грузинского телевидения и радио вести пропаганду военно-патриотического воспитания, оборонно-массовой и спортивной работы среди пионеров и школьников, игры «Зарница», освещать подготовку и проведение XII республиканского финала.

Секретарь ЦК ЛКСМ Грузии Д. Маргвелидзе

Заместитель командующего войсками КЗакВО, генерал-майор С. Яцук

Министр просвещения ГССР Н. Васадзе

Председатель ЦК ДОСААФ ГССР Г. Нанеишвили

Председатель Комитета по физической культуре и спорту ГССР Н. Энделадзе

Министр внутренних дел ГССР Ш. Горгодзе

Начальник штаба гражданской обороны ГССР М. Элбакидзе

Председатель Республиканского Совета добровольного пожарного общества ГССР Г. Согорашвили

Председатель ЦК общества Красного Креста ГССР С. Амиридзе

FSYOO

ფსუო

ვა მ ტ კ ი ც ე ბ
საქართველოს სსრ განათლების
რ ი ნ. შ. პასაძე

14 მარტი 1986 წ.

ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა გამოცდების, გადაყვანისა და გამოშვების ინსტრუქციაში ცვლილებების შეტანის შესახებ

მიმდინარე, 1985—1986 სასწავლო წელს, სკოლები კლასიდან კლასში მოსწავლეთა გადაყვანისა და გამოსაშვები გამოცდების დროს, იხელმძღვანელებენ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის მიერ 1983 წლის 30 მარტს დამტკიცებული ინსტრუქციით და სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1985 წლის 22 აპრილის ბრძანებით დამტკიცებული ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეთა გამოცდებისა და გადაყვანის ტიპობრივი ინსტრუქციით გათვალისწინებული შემდეგი ცვლილებებით:

1-ლ მუხლში: 1985—1986 სასწავლო წელს რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების I, VIII და X (XI) კლასებში მეცადინეობა წყდება 24 მაისს, II-VI და IX-(X) კლასებში — 29 მაისს, V-VII კლასებში — 23 მაისს.

მე-2 მუხლში: VIII კლასებში გამოცდები ტარდება 2-დან 12 ივნისამდე (ჩათვლით). სალამოს სკოლის VIII კლასებში—2 ივნისიდან, 8 სამუშაო დღის განმავლობაში, X კლასებში — 31 მაისიდან 21 ივნისამდე (ჩათვლით), (სკოლის დირექციას უფლება ეძლევა გამოცდები X კლასებში დაამთავროს უფრო ადრე, თუ სკოლას ამის საშუალება აქვს. მაგრამ არაუადრეს 18 ივნისისა), სალამოს სკოლების XI კლასებში გამოცდები ტარდება 31 მაისიდან 20 სამუშაო დღის განმავლობაში.

მშობლიური ენა (სწავლების ენა) და ლიტერატურა, ალგებრა და ანალიზის საწყისები და გეომეტრია განიხილება, როგორც დამოუკიდებელი საგნები.

ექსტერნები არასრული საშუალო განათლების მოწმობებისა და საშუალო განათლების ატესტატების მისაღებ გამოცდებს აბარებენ სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1985 წლის 30 ივლისის № 140 ბრძანებით დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად.

ექსტერნის წესით გამოცდების ჩაბარების მსურველი განცხადებას და ყველა საჭირო საბუთს წარმოადგენს ქალაქის (რაიონის) განათლების განყოფილებაში გამოცდების დაწყებამდე 3 თვით ადრე.

განათლების განყოფილება ექსტერნის წესით გამოცდებისათვის შეერჩევს მხოლოდ ერთ დღის სკოლას და გამოაქვეყნებს ადგილობრივ პრესაში.

ექსტერნის წესით გამოცდების ჩატარების ორგანიზაცია ევალებოდა შესაბამისი ქალაქის (რაიონის) სახალხო განათლების გახყოფილებას და სკოლას.

მე-5 მუხლში: V-VII კლასებში შრომითი პრაქტიკა ტარდება 24-დან 29 მაისამდე. თუ შრომითი პრაქტიკა სასწავლო წლის განმავლობაში ჩატარდება, მეცადინეობა ამ კლასებში 29 მაისს დამთავრდება.

მე-6 მუხლში: დღის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების IX კლასებში შრომითი პრაქტიკა (22 დღე) ტარდება 30 მაისიდან 24 ივნისამდე (ჩათვლით). ის IX კლასები, რომელთაც შრომითი პრაქტიკა სასწავლო წლის განმავლობაში ჩატარდათ, მეცადინეობას აგრძელებენ ივნისის თვეში იმ დროის ხანგრძლივობით, რაც შრომითი პრაქტიკის ჩატარებაზე დაიხარჯა.

მე-9 მუხლში: I კლასის მასწავლებელი სასწავლო წლის ბოლოს ადგენს თითოეული მოსწავლის პედაგოგიურ დახასიათებას, რის საფუძველზეც ხდება მათი II კლასში გადაყვანა.

მე-11 მუხლში: წლიური შეფასებები საგნებში მასწავლებლებს გამოყავთ სემესტრული შეფასებების საფუძველზე, 2-3 დღით ადრე მეცადინეობის შეწყვეტამდე, მოსწავლეთა ცოდნის, უნარისა და ჩვევების ფაქტობრივი დონის გათვალისწინებით, ხოლო ყოფაქცევასა და ბეჯითობაში — I-III კლასების მასწავლებლებს, IV-X (XI) კლასებში კლასის ხელმძღვანელებს „ყოფაქცევის, სწავლებასა და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში ბეჯითობისათვის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის მოსწავლეთა შეფასების შესახებ“ სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1985 წლის 22 აპრილს დამტკიცებულ № 67 ინსტრუქციის მოთხოვნათა შესაბამისად.

გამოსაშვები X (XI) კლასების მოსწავლეები, რომელთაც ყოფაქცევაში წლიური არაღამაკმაყოფილებელი შეფასება აქვთ, გამოცდებზე არ დაიშვებიან და მიეცემათ ცნობა საშუალო სკოლის კურსის მოსმენის შესახებ.

გამოსაშვები X (XI) კლასების მოსწავლეები, რომელთაც სწავლასა და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში ბეჯითობისათვის „არაღამაკმაყოფილებელი“ შეფასება აქვთ, ყველა სასწავლო საგანში დადებითი შეფასებისას გამოცდაზე დაიშვებიან. გამოცდების წარმატებით ჩაბარების შემთხვევაში მათ მიეცემათ საშუალო განათლების ატეტსატი ჩანაწერით — „არაღამაკმაყოფილებელი“ — სწავლისა და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში ბეჯითობისათვის.

VIII კლასის მოსწავლეები, რომლებსაც ყველა სასწავლო საგანში საბოლოო დადებითი შეფასება აქვთ, ხოლო ყოფაქცევაში ან სწავლასა და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში ბეჯითობისათვის „არაღამაკმაყოფილებელი“ შეფასება აქვთ, ან ორივე შეფასება „არაღამაკმაყოფილებელია“, მიიღებენ არასრული საშუალო განათლების

მოწმობას ყოფაქცევისა და ბეჯითობისათვის შეფასების გრაფებში შესაბამისი ჩანაწერით. საკითხი ასეთი მოსწავლეების IX კლასში ჩარიცხვის შესახებ შეიძლება გადაწყდეს მხოლოდ სკოლის პედაგოგიური საბჭოს მიერ.

მე-12 და მე-13 მუხლებში: II-X (XI) კლასების იმ მოსწავლეებს, რომელთაც არაუშეტეს ორ საგანში წლიური ან საბოლოო არა-დამაკმაყოფილებელი შეფასება აქვთ, ეძლევათ ამ საგნებში საშემოდგომო დავალება ან გამოცდა. აღნიშნულ საგნებში 2-დან 21- ივნისამდე სკოლის დირექტორის მიერ დამტკიცებული ცხრილის მიხედვით II-IX (X) კლასების მოსწავლეებს ჩაუტარდებათ ყოველდღიური დამატებითი მეცადინეობა. დასწრებას უზრუნველყოფენ კლასის ხელმძღვანელები. 20-28 აგვისტოს ჩატარდება II-VII, IX (X) კლასებში საშემოდგომო დავალების შემოწმება, VIII და X (XI) კლასებში — გამოცდები (საგამოცდო საგნებში) ან საშემოდგომო დავალების შესრულების შემოწმება (არასაგამოცდო საგნებში). ამ მოსწავლეთა კლასიდან კლასში გადაყვანის, გამოშვების ან იმავე კლასში დატოვების საკითხი გადაწყდება პედაგოგიური კაბჭოს სხდომაზე.

მოსწავლეები, გარდა VIII და X (XI) კლასებისა, რომელთაც აქვთ „არადამაკმაყოფილებელი“ შეფასება არა უშეტეს ორ საგანში, გამონაკლისს შემთხვევაში, პედაგოგიური საბჭოს გადაწყვეტილებით შეიძლება გადაყვანილ იქნენ შემდგომ კლასში „ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის სწავლაში ჩამორჩენილ მოსწავლეთა პირობით გადაყვანის შესახებ“ სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1985 წლის 22 აპრილს დამტკიცებული № 65 ინსტრუქციის მოთხოვნათა შესაბამისად.

პირობით გადაყვანილი მოსწავლეები, რომლებმაც დანიშნულ დროში ცოდნაში არსებული ხარვეზები ვერ დაძლიეს დატოვებული იქნებიან იმავე კლასში, რომლიდანაც არიან გადაყვანილი.

მე-16 მუხლში: I-III კლასების მოსწავლეთა გადაყვანა სხვა სასწავლო-აღმზრდელი დაწესებულებებში, აგრეთვე მათი დატოვება განმეორებითი სწავლებისათვის ხორციელდება მედიკო-პედაგოგიური კომისიების დასკვნის გათვალისწინებით.

არასრული საშუალო სკოლის VIII კლასების ქართულ სკოლებში გამოცდები ტარდება მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერა-თხზულება), მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (ზეპირი). ალგებრაში (წერა), გეომეტრიაში (ზეპირი), სულ 4 გამოცდა.

• რუსულ, აზერბაიჯანულ და სომხურ სკოლებში გამოცდები ტარდება მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერა-თხზულება), მშობლიურ ენაში (ზეპირი) ალგებრაში (წერა), გეომეტრიაში (ზეპირი), სულ 4 გამოცდა.

რივი საგნების უცხოურ ენაზე სწავლების მქონე სკოლებში მაისის დამატებით ტარდება ზეპირი გამოცდა ამ საგანში.

63-ე მუხლში: წერიტი გამოცდები ტარდება ალგებრაში 2 ივნისს, მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში — 9 ივნისს.

იმ მოსწავლეთათვის, რომლებიც ავადმყოფობის გამო გამოცდებზე ვერ გამოცხადდნენ და გამოჯანმრთელდნენ, განმეორებითი წერიტი გამოცდები ჩატარდება ალგებრაში — 6 ივნისს, მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში — 11 ივნისს.

67-ე მუხლში: საშუალო განათლების ატესტატის მისაღები გამოცდები რესპუბლიკის ქართულ, სომხურ და აზერბაიჯანულ სკოლებში ტარდება შემდეგ საგნებში:

მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერიტი), მშობლიურ ლიტერატურაში (ზეპირი), რუსულ ენასა და ლიტერატურაში (ზეპირი), ალგებრა და ანალიზის საწყისებში (წერიტი), სსრ კავშირის ისტორიასა და საზოგადოებათმცოდნეობაში (ზეპირი), ფიზიკაში (ზეპირი), ქიმიაში (ზეპირი).

რუსულ სკოლებში — მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერიტი), მშობლიურ ლიტერატურაში (ზეპირი), ალგებრა და ანალიზის საწყისებში (წერიტი); სსრ კავშირის ისტორიასა და საზოგადოებათმცოდნეობაში (ზეპირი), ფიზიკაში (ზეპირი), ქიმიაში (ზეპირი), უცხოურ ენაში (ზეპირი).

რივი საგნების უცხოურ ენაზე სწავლების ქართულ სკოლებში 7-228 მაისს დამატებით ტარდება ზეპირი გამოცდა უცხოურ ენაში.

68-ე მუხლში: ყველა ტიპის ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლაში წერიტი გამოცდები ტარდება მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში 31 მაისს, ალგებრა და ანალიზის საწყისებში — 7 ივნისს.

იმ მოსწავლეთათვის, რომლებიც ავადმყოფობის გამო გამოცდებზე ვერ გამოცხადდნენ და გამოჯანმრთელდნენ, განმეორებითი გამოცდები მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში ტარდება 11 ივნისს, ალგებრა და ანალიზის საწყისებში — 16 ივნისს.

სამემოდგომო გამოცდები მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში ტარდება 22 აგვისტოს, ალგებრა და ანალიზის საწყისებში — 25 აგვისტოს.

67-ე მუხლში: საშუალო სკოლის მოსწავლეები რომლებიც გარკვეულ პროფესიას დაეუფლნენ, საკვალიფიკაციო გამოცდებს შესაბამისად სკოლაში ან საბაზო საწარმოში აბარებენ 10-დან 15 მაისამდე, ხოლო ისინი, რომლებმაც ავტოსაქმის ან ტრაქტორისა და აგროტექნიკის საფუძვლებში საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მოწმობა მიიღეს, საკვალიფიკაციო გამოცდებს ავტონისპექციასა და აგროსამრეწველო გაერთიანების კომისიას აბარებენ 20-დან 27 მაისამდე.

72-ე მუხლში: წერიტი სამუშაოს შესასრულებლად მოსწავლეებს ეძლევათ მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში 6 ასტრონომიულ საათი, ალგებრა და ანალიზის საწყისებში — 4.

73-ე მუხლში: საზაფხულო და განმეორებითი გამოცდებისათვის თემებს თხზულებისათვის მშობლიურ ლიტერატურაში, მაგალითებს მათემატიკაში X (XI) გამოასშვები კლასებისათვის ადგენს და უშუალოდ გამოცდის წინ რადიოთი და ტელევიზიით გადასცემს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტრო.

შენიშვნა:

თემებში საგამოცდო თხზულებისათვის და მაგალითები მათემატიკაში განმეორებითი გამოცდებისათვის გადაიცემა რადიოთი 11 და 16 ივნისს.

75-ე მუხლში: გამოსაშვები X (XI) კლასების ის მოსწავლეები, რომელთაც ავადმყოფობის გამო გამოცდები საშემოდგომოდ გადაეტანათ ან მიეცათ საშემოდგომო გამოცდა, საშუალო განათლების ატესტატის მისაღებ გამოცდებს 20-28 აგვისტოს ჩააბარებენ.

77-ე მუხლში: ოქროსა და ვერცხლის მედლის კანდიდატთა საგამოცდო წერიტი ნამუშევრები სკოლის საგამოცდო კომისიის რეკენზირებით და შეფასებებით, გამოცდის ან მომდევნო დღეს ეგზავნება ქალაქის (რაიონის) სახალხო განათლების განყოფილებას.

ვერცხლის მედლით დაჯილდოების მასალებს განიხილავს რაიონის (ქალაქის) განათლების განყოფილება (სამმართველო) და გამოიტანს შესაბამის გადაწყვეტილებას.

90-ე მუხლში: ნიშნები მოწმობასა და ატესტატში ყველა საგანში იწერება ციფრებით და ფრჩხილებში სიტყვიერად. 5 (ფრიადი), 4 (კარგი), 3 (დამაკმაყოფილებელი), ხოლო ცალკეულ დისციპლინებში, სადაც შემოღებულია ჩათვლითი სისტემა, „ჩაეთვალა“ ან „არ ჩაეთვალა“.

არასრული საშუალო განათლების წარჩინებულის მოწმობის გაცემის წესი მოცემულია სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს 1985 წლის 22 აპრილის № 68 ბრძანებაში.

95-ე მუხლში: არასრული საშუალო განათლების მოწმობაში ნიშნები ჩაიწერება VI-VIII კლასების სასწავლო გეგმაში შემავალ ყველა საგანსა და ყოფაქცევაში, აგრეთვე სწავლასა და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომისადმი ბეჯითობაში, რომელიც მოსწავლემ VIII კლასში გამოიჩინა.

მოსწავლის ყოფაქცევის შეფასება ჩაიწერება სიტყვებით: „სანიმუშო“, „კარგი“, „დამაკმაყოფილებელი“ ან „არადამაკმაყოფილებელი“.

97-ე მუხლში: საშუალო განათლების ატესტატში ნიშნები წერება IX-X (XI) კლასების სასწავლო გეგმაში შემავალ ყველა საგანში, აგრეთვე ყოფაქცევაში, სწავლასა და საზგაოდოებრივად სასარგებლო შრომისადმი ბეჯითობაში, რომელიც მოსწავლემ გამოსაშვებ X (XI) კლასში გამოიჩინა. გეოგრაფიაში შეიტანება შესაბამისად IX კლასში გამოყვანილი წლიური ნიშანი, მოსწავლეთა ყოფაქცევის შეფასება ჩაიწერება სიტყვებით: „სანიმუშო“, „კარგი“, „დამაკმაყოფილებელი“.

გამოსაშვები X (XI) კლასის მოსწავლეებისათვის დაწესებულია შემდეგი ჯილდოები: ოქროს მედალი „სწავლაში, შრომაში წარჩინებული წარმატებისა და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“, ვერცხლის მედალი „სწავლაში, შრომაში წარმატებებისა და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“, ქუბის სიგელი „ცალკეული საგნების სწავლაში განსაკუთრებული წარმატებებისათვის“.

გადასაცვანი I-IX კლასების მოსწავლეები „სწავლაში, შრომაში წარჩინებული წარმატებებისა და სანიმუშო ყოფაქცევისათვის“ ჯილდოვდებიან საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს მიერ დატკიცებული ქების ფურცლით.

შენიშვნები:

1. ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო მოსწავლეთა შრომის, დაწყებითი სამხედრო მომზადების გაკვეთილებისა და ფიზიკური კულტურის მეცადინეობისაგან გათავისუფლება გავლენას არ ახდენს შემდეგ კლასში მათ გადაყვანასა და სკოლიდან გამოშვებაზე.

2. მოსწავლეებს, რომლებსაც, მათგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო, უცხოურ ენაში, ფიზიკურ კულტურაში, შრომით სწავლებაში, სახვით ხელოვნებაში, მუსიკასა და სიმღერაში შეფასება არა აქვთ, არასრული საშუალო განათლების მოწმობასა და საშუალო განათლების ატესტატში ეწერებათ — „არ უსწავლია“.

მოსწავლეებს, რომლებიც ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო გათავისუფლებული არიან ფიზიკური კულტურის, შრომითი სწავლებისა და დაწყებითი სამხედრო მომზადების მეცადინეობებისაგან, — „გათავისუფლებულია“.

3. გამოსაშვები კლასების მოსწავლეები, რომლებიც ჯანმრთელობის მდგომარეობის გამო გათავისუფლებული არიან ფიზიკური კულტურის, შრომითი სწავლებისა და დაწყებითი სამხედრო მომზადების მეცადინეობებისაგან, შეიძლება დაჯილდოვდნენ ვერცხლის მედლით.

4. გამოსაშვები კლასების მოსწავლეები, რომლებსაც უცხოური

ენა მათგან დამოუკიდებელი მიზეზების გამო არ უსწავლიათ, ლეგა დაჯილდოვდნენ ოქროსა და ვერცხლის მედლით.

მე-12, მე-13, მე-14, მე-15 დანართებში დაემატება — სწავლასა და საზოგადოებრივად სასარგებლო შრომაში ბეჭითობისათვის, აგრეთვე მე-13 დანართში — ყოფაქცევაში.

მე-12, მე-14, მე-15 დანართებიდან ამოღებულია ხაზვა.

სკოლების სამმართველო

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეჯში
1986 წლის 14 მარტის გადაწყვეტილება

„გორკის ოლქში ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის განხორციელებისათვის მუშაობისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შუქზე ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა განსახორციელებლად აფხაზეთის ასსრ-ში ჩატარებული მუშაობის თაობაზე“ შემდგომი ორგანოების დადგენილების სარეალიზაციო ღონისძიებათა შესახებ

„გორკის ოლქში ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის განხორციელებისათვის მუშაობისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის თაობაზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შუქზე ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა განსახორციელებლად აფხაზეთის ასსრ-ში ჩატარებული მუშაობის შესახებ“ შემდგომი ორგანოების დადგენილების შესასრულებლად კოლეჯიამ გადაწყვიტა:

1. მიღებულ იქნეს სახელმძღვანელოდ შემდგომი ორგანოების დადგენილება „გორკის ოლქში ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის განხორციელებისათვის მუშაობისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის თაობაზე სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შუქზე ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა განსახორციელებლად აფხაზეთის ასსრ-ში ჩატარებული მუშაობის შესახებ“.

2. დამტკიცდეს შემოაღნიშნული დადგენილების სარეალიზაციო გეგმა (თან ერთვის).

3. საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამმართველო-განყოფილებებმა, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითმა ინსტიტუტმა, აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ა/ო, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

— გააძლიერონ ორგანიზატორული მუშაობა სკკპ ცენტრალური კომიტეტის აპრილის (1984 წ.) პლენუმის გადაწყვეტილებათა, ზო-

გადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა მაკონკრეტული ხარისხიდან შესრულებისათვის. განსაკუთრებული ყურადღება მიაქციონ სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის შემდგომ გაუმჯობესებას, სწავლების ფორმების, მეთოდებისა და საშუალებების სრულყოფას, სკკპ 27-ე ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობის გადაწყვეტილებათა შუქზე.

4. კონტროლი აღნიშნული გადაწყვეტილების შესრულებაზე დავალის მინისტრის მოადგილეებს (ამხ. ამხ. ლ. ვაგუა, მ. დარჩია, ო. დოლიძე).

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

„გორკის ოლქში ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის განხორციელებისათვის მუშაობისადმი პარტიულ-ხელმძღვანელობის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შუქზე ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა განსახორციელებლად აფხაზეთის ასსრ-ში ჩატარებული მუშაობის თაობაზე“
 შემდგომი ორგანოების დადგენილების
 სარეალიზაციო ღონისძიებათა

გ მ გ მ ა

1. ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის (1984 წ.) აპრილის პლენუმის გადაწყვეტილებების შესასრულებლად ორგანიზატორული მუშაობის დონის შემდგომი ამაღლებისათვის ძალების მობილიზება.

საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სამმართველო-განყოფილებები, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი
 სისტემატურად

2. ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა ეტაპობრივად განხორციელების გეგმაში კორექტივების შეტანა გამომდინარე შემდგომი ორგანოების დადგენილებიდან „გორკის ოლქში ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის განხორციელებისათვის მუშაობისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შუქზე ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა განსახორციელებლად აფხაზეთის ასსრ-ში ჩატარებული მუშაობის თაობაზე“.

განათლების რაიონული (საქალაქო) განყოფილებები

1986 წ.

3. რესპუბლიკის რაიონებისა და ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებათა მუშაობის სტილისა და მეთოდების შესწავლა სკოლის რეფორმის მოთხოვნათა სარეალიზაციოდ.

სკოლების სამმართველო

1986 წ.

4. რესპუბლიკური თათბირ-სემინარის ჩატარება მმართველობითი ორგანოების მუშაობის სტილისა და მეთოდების გაუმჯობესების,

სკოლებისა და სხვა აღმზრდელი დაწესებულებების საქმიანობის
საინსპექტორო კონტროლის მოწესრიგების საკითხებზე.
განათლების სამინისტროს ხელმძღვანელობა
1987 წ.

5. დამატებითი ღონისძიებების განხორციელება სოფლის სკოლების მაღალკვალიფიციური პედაგოგიური კადრებით უზრუნველყოფისათვის, ამ მიზნით მოსამზადებელი განყოფილებების შესაძლებლობებისა და ლიმიტების ეფექტურად გამოყენება.
კადრების სამმართველო, განათლების განყოფილებები

1986—1990 წ. წ.

6. პედაგოგიური კადრების განაწილებით ადგილებზე დამავრების, მასწავლებელთა შრომისა და ყოფაცხოვრების, მათთვის დადგენილი შეღავათების გამოყენების მდგომარეობის (შერჩევით 3-4 რაიონი) შესწავლა და შესაბამისი ღონისძიებების შემუშავება.

კადრების სამმართველო

1986—1987 წ. წ.

7. მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტის მუშაობის შესწავლა და წინადადებების შემუშავება რესპუბლიკაში პედაგოგიური კადრების კვალიფიკაციის ამაღლების, გადამზადების შემდგომი მოწესრიგების მიზნით.

კადრების სამმართველო

1986 წ.

8. კონკრეტული ღონისძიებების გატარება მოსწავლეთა იდეურ-პოლიტიკური აღზრდის გაუმჯობესებისათვის, სკოლების მუშაობის პრაქტიკაში პოლიტიკური წრეების, კლუბების, ლექტორთა ჯგუფების, აგიტბრიგადების აქტიურად დანერგვა; მოსწავლეთა პოლიტიკური განათლების სისტემის სრულყოფა. იდეურ-აღმზრდელი მუშაობაში სკკპ 27-ე ყრილობისა და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობის მასალების ქმედითად გამოყენება.

აღმზრდელი მუშაობის სამმართველო,

სახალხო განათლების განყოფილებები

სისტემატურად

9. ღონისძიებების განხორციელება კომკავშირული, პიონერული ორგანიზაციების, მოსწავლეთა თვითმმართველობის ორგანოების როლისა და ავტორიტეტის ამაღლების, მოსწავლეთა აღზრდის, მათი იდეურ-ზნეობრივი და მოქალაქეებად ჩამოყალიბების საქმეში. მოსწავლეთა კომიტეტების პასუხისმგებლობის გაძლიერება დისციპლინისა და წესრიგის განმტკიცების, შრომითი და შემეცნებითი აქტივობის

ამაღლებსათვის ბრძოლაში, მოსწავლეთა ინიციატივისა და თანამშრომლების ყოველმხრივ განვითარება და სტიმულის მიცემა.
აღმზრდელითი მუშაობის სამმართველო,
სახალხო განათლების განყოფილებები
სისტემატურად

10. კონკრეტული ღონისძიებების გატარება არასრულწლოვანთა შორის სამართლებრივი აღზრდის სრულყოფისა და მართლწესრიგის დარღვევის პროფილაქტიკის მიზნით. სამართლებრივი პროპაგანდის ფორმებისა და მეთოდების მრავალფეროვნების უფრო აქტიურად გამოყენება. ბავშვთა დანაშაულობების მიმართ ბრძოლის გაძლიერება მართლწესრიგის დარღვევის ყოველ ფაქტზე ოპერატიული რეაგირება, საზოგადოებრივი წესრიგის დარღვევებისადმი საყოველთაო შეურევლობისა და საერთო განკიცხვის ატმოსფეროს შექმნა. ამ საქმეში ადმინისტრაციულ ორგანოებთან, სხვა დაინტერესებულ ორგანოებსა და დაწესებულებებთან ერთად კონტროლის გაძლიერება.

აღმზრდელითი მუშაობის სამმართველო,
სახალხო განათლების განყოფილებები
სისტემატურად

11. ოჯახური აღზრდის ეფექტურობის მიზნით მშობელთა კომიტეტების მუშაობის ამაღლება, სკოლისგარეშე მუშაობაში მშობლების ფართოდ ჩაბმა, მშობელთათვის პედაგოგიური ცოდნის უნივერსიტეტების ქსელის გაფართოება.

აღმზრდელითი მუშაობის სამმართველო,
სახალხო განათლების განყოფილებები
1986—1990 წ. წ.

12. განათლების შინაარსის სრულყოფის მიზნით სასწავლო პროგრამებისა და სახელმძღვანელოების შემუშავება რესპუბლიკის კომპეტენციაში შემავალი საკითხების მიხედვით, სახელმძღვანელოების შესაქმნელად კონკურსების ჩატარება.

განათლების სამინისტრო, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
1986—1990 წ. წ.

13. სასწავლო დისციპლინების მდგომარეობის შესწავლა და ღონისძიებების შემუშავება მისი გაუმჯობესებისათვის, სწავლების შინაარსის პრაქტიკული და პოლიტექნიკური მიმართულებისადმი განსაკუთრებული ყურადღების მიქცევა.

სკოლების სამმართველო,
სახალხო განათლების განყოფილებები
1986—1990 წ. წ.

14. საქართველოს კპ ცენტრალური კომიტეტისა და საქართვე-

ლოს სსრ მინისტრთა საბჭოს 1984 წლის 12 ივნისის დადგენილების
 „რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების თერთმეტწლიანი
 სწავლებაზე გადასვლისა და ექვსი წლის ასაკის ბავშვთა 1-ლ კლასში
 მიღების შესახებ“ შესრულების მიმდინარეობის შესწავლა და დამატებითი
 ღონისძიებების შემუშავება სწავლებისათვის საჭირო პირობების
 შესაქმნელად. მოსწავლე-ადგილებით, აღმზრდელ-მასწავლებელთა
 კადრებით, განხარძოლებული დღის ჯგუფებით უზრუნველყოფისათვის.

სკოლების სამმართველო, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, მასწავლებელთა დახელოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი, რესპუბლიკური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტი
 1986—1987 წ. წ.

15. სახალხო განათლების ორგანოების, სკოლებისა და საბაზო საწარმოების მიერ მოსწავლეთა შრომითი აღზრდის გაუმჯობესების, სწავლების, პროფესიული ორიენტაციისა და მწარმოებლური შრომის ორგანიზაციისათვის გაწეული ერთობლივი მუშაობის მდგომარეობის შემოწმება.

სკოლების სამმართველო
 1986—1987 წ. წ.

16. რესპუბლიკის საღამოსა და დაუსწრებელი სკოლების საქმიანობის შინაარსისა და ორგანიზაციის გაუმჯობესების, სწავლების ხარისხის ამაღლების, კონტინენტის დაგეგმვის მოწესრიგებისა და სკოლების ქსელის რაციონალიზაციის მიზნით კომპლექსური პროგრამის შემუშავება.

საღამოს (ცვლიანი) და დაუსწრებელი სკოლების სამმართველო, სახალხო განათლების განყოფილებები
 1986 წ.

17. საქართველოს კვ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების „რესპუბლიკაში განხარძოლებული დღის სკოლებისა და ჯგუფების მუშაობის შესახებ“ შესრულების მდგომარეობის შესწავლა და მათზე მოსახლეობის მოთხოვნათა დასაკმაყოფილებლად დამატებითი ღონისძიებების შემუშავება.

სკოლების სამმართველო
 1986 წ.

18. ბავშვთა საზოგადოებრივი კვების მდგომარეობის შესწავლა და სასწავლო დაწესებულებებში კვების ორგანიზაციის, კვების ბლოკების გაფართოებისა და მატერიალური ბაზის განმტკიცების შემდგომი გაუმჯობესების, მომსახურების ფორმებისა და მეთოდების სრულყოფის მიზნით სათანადო ღონისძიებების დასახვა.

სკოლების სამმართველო,
სკოლამდელი აღზრდის სამმართველო, სკოლა-
ინტერნატებისა და საბავშვო სახლების სამმარ-
ველო, ჯანმრთელობის დაცვის, ვაჭრობის სამმარ-
თველოებთან და ციკავშირის გამგეობასთან ერ-
თად

1986 წ.

19. სკოლამდელი ასაკის ბავშვთა საზოგადოებრივი აღზრდის
აქტუალურ საკითხებზე რესპუბლიკური თათბირ-სემინარის ჩატარება.

სკოლამდელი აღზრდის სამმართველო, ი. გოგება-
შვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა
სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

1986 წ.

20. განათლების სისტემის დაწესებულებების მშენებლობის გეგ-
მების შესრულების, სკოლამდელ დაწესებულებათა ქსელის განვითარების,
სკოლებისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებების სასწავლო-
მატერიალური ბაზის განმტკიცების მიზნით გადამჭრელი ზომების
მიღება.

კაპიტალური მშენებლობის განყოფილება, სახალ-
ხო განათლების განყოფილებები
სისტემატურად

21. სასწავლო დაწესებულებების მატერიალური ბაზის განმტკი-
ცებისათვის კოლმეურნეობების, საბჭოთა მეურნეობების საინიცია-
ტივო მშენებლობის განვითარების გზით ღონისძიებების შემუშავება
და მათი საქართველოს სსრ მინისტრთა საბჭოში განსახილველად წარ-
დგენა.

კაპიტალური მშენებლობის განყოფილება
1986—1987 წ. წ.

22. ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფი-
ლებათა გამგეების ანგარიშების მოსმენა (შერჩევით) ზოგადსაგანმა-
ნათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმარ-
თულებათა სარეალიზაციოდ ჩატარებული მუშაობის შესახებ.

სკოლების სამმართველო
1986—1987 წ. წ.

РЕШЕНИЕ КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА
ПРОСВЕЩЕНИЯ ГРУЗИНСКОЙ ССР

О плане мероприятий по реализации постановления
вышестоящих органов «О работе, проводимой
в Абхазской АССР по осуществлению реформы
общеобразовательной школы в свете
постановления ЦК КПСС «О партийном
руководстве работой по осуществлению
реформы общеобразовательной и
профессиональной школы
в Горьковской области»

14 марта 1986 года

Во исполнение постановления вышестоящих органов «О работе, проводимой в Абхазской АССР по осуществлению реформы общеобразовательной школы в свете постановления ЦК КПСС «О партийном руководстве работой по осуществлению реформы общеобразовательной и профессиональной школы в Горьковской области» коллегия решает:

1. Принять к руководству постановление вышестоящих органов «О работе, проводимой в Абхазской АССР по осуществлению реформы общеобразовательной школы в свете постановления ЦК КПСС «О партийном руководстве работой по осуществлению реформы общеобразовательной и профессиональной школы в Горьковской области».

2. Утвердить план мероприятий по реализации указанного постановления (прилагается).

3. Управлениям и отделам Министерства просвещения ГССР, НИИ педагогики им. Я. Гогебашвили, министерствам просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народного образования г. Тбилиси:

— усилить организаторскую работу по качественному выполнению постановления апрельского (1984 г.) Пленума ЦК КПСС. Основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы;

— обратить особое внимание на дальнейшее поднятие уровня учебно-воспитательного процесса на основе совершенствования форм, методов и средств обучения и координации усилий по всем направлениям коммунистического, идейно-по-

литического, трудового, нравственного, эстетического и физического воспитания учащихся в свете решений XXVII съезда КПСС и XXVII съезда Компартии Грузии.

4. Контроль за выполнением настоящего решения возложить на заместителей министра (т. т. Л. Гагуа, М. Дарчия, О. Долидзе).

**Председатель коллегии,
Министр Н. Ш. Васадзе**

План мероприятий по реализации постановления вышестоящих органов «О работе, проводимой в Абхазской АССР по осуществлению реформы общеобразовательной школы в свете постановления ЦК КПСС «О партийном руководстве работой по осуществлению реформы общеобразовательной и профессиональной школы в Горьковской области»

1. Направить усилия на дальнейшее повышение уровня организаторской работы по выполнению решений апрельского (1984 г.) Пленума ЦК КПСС, Основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы.

Управления и отделы Министерства просвещения ГССР, НИИ педагогики им. Я. Гогешвили, ЦИУУ

Систематически

2. Внести коррективы в план мероприятий по поэтапному осуществлению Основных направлений реформы общеобразовательной и профессиональной школы в свете задач, вытекающих из вышеуказанного постановления «О работе, проводимой в Абхазской АССР по осуществлению реформы общеобразовательной школы в свете постановления ЦК КПСС «О партийном руководстве работой по осуществлению реформы общеобразовательной и профессиональной школы в Горьковской области».

Отделы народного образования
1986 г.

3. Изучить стиль и методы организаторской работы отделов народного образования районов (городов) республики по реализации требований реформы школы.

Управление школ
1986 г.

4. Провести республиканский семинар-совещание по вопросам улучшения стиля и методов работы органов управления, упорядочению системы инспекторского контроля за работой школ и других учебно-воспитательных учреждений.

Руководство Министерства просвещения
1987 г.

5. Осуществить дополнительные мероприятия по обеспечению сельских школ высококвалифицированными педагогичес-

кими кадрами, эффективно использовать для этой цели миты и возможности подготовительных отделений.

Управление кадров, отделы народного образования

1986—1990 г. г.

6. Изучить состояние закрепления педагогических кадров по распределению, условия труда и быта, применения установленных для учителей льгот (выборочно 3-4 района) и разработать соответствующие мероприятия.

Управление кадров

1986—1987 г. г.

7. Изучить состояние работы ЦИУУ и разработать предложения по дальнейшему упорядочению вопроса повышения квалификации, переподготовки педагогических кадров республики.

Управление кадров

1986 г.

8. Принять конкретные меры по улучшению постановки идейно-политического воспитания учащихся. Активнее внедрять в практику работы школ политические кружки, клубы, лекторские группы, агитбригады, совершенствовать систему политического просвещения школьников. Действенно использовать в идейно-воспитательной работе материалы XXVII съезда КПСС и XXVII съезда Компартии Грузии.

Управление воспитательной работы, отделы народного образования

Систематически

9. Осуществить мероприятия по повышению роли и авторитета комсомольской, пионерской организаций, органов ученического самоуправления в воспитании школьников, их идейно-нравственном и гражданском становлении.

Усилить ответственность ученических комитетов в борьбе за укрепление дисциплины и порядка, повышение трудовой и познавательной активности школьников.

Всесторонне развивать и стимулировать инициативу, самостоятельность учащихся.

Управление воспитательной работы, отделы народного образования

Систематически

10. Провести конкретные мероприятия по совершенствованию правового воспитания и профилактики правонарушений среди несовершеннолетних. Активнее задействовать многооб-

разные формы и методы правовой пропаганды. Усилить борьбу с детской преступностью, оперативно реагировать на каждый факт правонарушения, создавать вокруг обстановку всеобщей нетерпимости и всеобщего осуждения. Крепить контакты в этом деле с административными органами, другими заинтересованными организациями и учреждениями.

Управление воспитательной работы, отделы народного образования

Систематически

11. В целях повышения эффективности семейного воспитания повысить действенность работы родительских комитетов, шире привлекать родителей для ведения внешкольной работы.

Расширить сеть университетов педагогических знаний для родителей.

Управление воспитательной работы, отделы народного образования

1986—1990 г. г.

12. В целях совершенствования содержания образования разработать учебные программы и учебники по дисциплинам, входящим в компетенцию республики; ввести в практику проведение конкурсов на создание учебников.

Министерство просвещения, НИИ педагогики им. Я. Гогебашвили

1986—1990 г. г.

13. Изучить состояние преподавания учебных дисциплин и разработать меры по его улучшению, обратив особое внимание на практическую, политехническую направленность содержания обучения.

Управление школ, отделы народного образования

1986—1990 г. г.

14. Изучить ход выполнения постановления ЦК КП Грузии и Совета Министров Грузинской ССР от 12 июня 1984 года «О переходе общеобразовательных школ республики на 11-летнюю учебу и приеме детей 6-летнего возраста в 1-ые классы» и разработать дополнительные мероприятия по созданию необходимых условий обучения, обеспечению ученическими местами, кадрами учителей, воспитателей, группами продленного дня.

Управление школ, НИИ педагогики им. Я. Гогебашвили, ЦИУУ, Республиканский учебно-

методический кабинет
1986—1987 г. г.

15. Изучить состояние совместной работы органов народного образования, школ и базовых предприятий по совершенствованию трудового воспитания, обучения, профессиональной ориентации школьников и организации производительного труда учащихся (выборочно).

Управление школ
1986—1987 г. г.

16. Разработать комплексную программу по улучшению содержания и организации деятельности вечерней и заочной школ республики, повышению качества обучения, упорядочению планирования контингента и рационализации сети школ.

Управление вечерних (сменных) и заочных школ, отделы народного образования
1986 г.

17. Изучить ход выполнения постановления ЦК КП Грузии «О работе школ и групп продленного дня в республике» и разработать дополнительные мероприятия по удовлетворению потребности республики в них.

Управление школ
1986 г.

18. Изучить состояние общественного питания детей и разработать мероприятия по дальнейшему улучшению организации питания в учебных заведениях, расширению сети и укреплению материальной базы блоков питания, совершенствованию форм и методов обслуживания.

Управление школ, Управление дошкольного воспитания, Управление детских домов и школ-интернатов совместно с Минздравом, Минторгом и Правлением «Цекавшири»
1986 г.

19. Провести республиканский семинар-совещание по актуальным вопросам общественного воспитания детей дошкольного возраста.

Управление дошкольного воспитания, НИИ педагогики им. Я. Гогебашвили
1986 г.

20. Принимать настойчивые меры, к выполнению планов строительства учреждений просвещения, развития сети до-

школьных учреждений, укрепления учебно-материальной базы школ и внешкольных учреждений.

Отдел капитального строительства, отделы
народного образования

Систематически

21. Разработать предложения по укреплению материальной базы учебных заведений путем кооперирования средств колхозов, совхозов, предприятий, широкого развития инициативного строительства и внести для рассмотрения в Совет Министров СССР.

Отдел капитального строительства
1986—1987 г. г.

22. Заслушать отчеты заведующих отделами народного образования городов и районов республики (выборочно) о работе, проводимой по реализации реформы школы.

Управление школ
1986—1987 г. г.

**საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საღამოს (ცვლიან)
და დაუსწრებელ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო
სკოლებში მოსწავლეთა მიღებისა და ამორიცხვის წესები**

1. საღამოს (ცვლიან) და დაუსწრებელ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მიიღებიან 16-29 წლის (ჩათვლით) რვაწლიანი და საშუალო განათლების არმქონე მომუშავე ახალგაზრდები, აგრეთვე ინვალიდები და დიასახლისები.

შენიშვნა: გამონაკლის შემთხვევაში საღამოს (ცვლიან) და დაუსწრებელ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში შეიძლება მიღებულ იქნენ 45 წლამდე ასაკის მომუშავე პირები წარმოება-დაწესებულებების შუამდგომლობის საფუძველზე.

2. დღის სკოლის მოსწავლეთა დაუსაბუთებელი გადაყვანა საღამოს და დაუსწრებელ საშუალო სკოლებში აკრძალულია. გადაყვანა ნებადართულია მხოლოდ გამონაკლის შემთხვევაში: ოჯახური მდგომარეობის გამო, პედაგოგიური საბჭოს შუამდგომლობის საფუძველზე, რაიონის (ქალაქის) სახალხო განათლების განყოფილების ნებართვით, არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიის მიერ მოსწავლის სამუშაოზე მოწყობის შემდეგ.

3. დღის სკოლის რომელიმე კლასში დატოვებული ან სსწავლო წლის ნებისმიერ დროს სკოლიდან გასული მომუშავე პირი, საღამოს და დაუსწრებელ სკოლაში ჩაირიცხება მხოლოდ იმავე კლასში.

შენიშვნა: 1. დღის სკოლის მოსწავლე, რომელმაც წარმატებით დაამთავრა X კლასის სსწავლო წლის პირველი ნახევარი, აუცილებლობის შემთხვევაში, შეიძლება გადაყვანილ იქნეს საღამოს ან დაუსწრებელი სკოლის XI კლასში. ამასთან, თითოეული ასეთი გადაყვანა ხორციელდება დღის სკოლის დირექტორის და სახალხო განათლების განყოფილების გამგის პირადი პასუხისმგებლობით.

2. დღის სკოლის გამოსაშვები X (XI) კლასის მოსწავლე, რომელიც გამოსაშვებ გამოცდებზე არ იქნა დამკვეთი, ან გამოსაშვები გამოცდები ვერ ჩააბარა და მიიღო მოწმობა სკოლაში სწავლის შესახებ. საღამოს ან დაუსწრებელ სკოლაში არ მიიღება; მას უფლება ეძლევა საშუალო სკოლის კურსის დამამთავრებელი გა-

მოცდები ჩააბაროს მომდევნო წელს დღის იმავარი სკოლაში (დარჩენილ და იმ საგნებში, რომლებშიც მაკმაყოფილებელი შეფასება ჰქონდა), ან შემდგომში, ექსტერნის წესით.

4. სალამოს ან დაუსწრებელ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლაში შემსვლელი პირი, მიუხედავად იმისა, თუ როდის აქვს დამთავრებული დღის ან სალამოს სკოლის სათანადო კლასი, ჩაირიცხება სალამოს სკოლის მომდევნო კლასში.

— დაუშვებელია სწავლის დაწყებიდან ოთხი სასწავლო კვირის გასვლის შემდეგ მოსწავლეთა სალამოს ან დაუსწრებელ საშუალო სკოლაში ჩაირიცხვა.

5. სალამოსა და დაუსწრებელი საშუალო სკოლების მოსწავლეთა სკოლიდან სკოლაში გადაყვანა ხორციელდება საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1986 წლის 19 თებერვლის № 78 ბრძანების „საქართველოს სსრ ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლიდან სკოლაში მოსწავლეთა გადაყვანის წესის შესახებ“ შესაბამისად.

6. სალამოს (ცვლიან) და დაუსწრებელ საშუალო სკოლაში შემსვლელი პირი განცხადებასთან ერთად წარადგენს: ა) ცნობას განათლების შესახებ (IX-X-XI კლასებში მისაღებთათვის აუცილებელია რვა კლასის დამთავრების მოწმობა); ბ) ცნობას სამუშაო ადგილიდან; გ) ცნობას საცხოვრებელი ადგილიდან; დ) დაბადების მოწმობას.

7. სალამოს (ცვლიან) და დაუსწრებელ საშუალო სკოლებში მოსწავლეები ჩაირიცხებიან სკოლის დირექტორის ბრძანებით.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: დაუსწრებელი ან დასწრებულ-დაუსწრებელი სკოლის სასწავლო-საკონსულტაციო პუნქტებსა და ჯგუფებში მისაღებ მოსწავლეთა საბუთებს ამზადებენ ამ პუნქტების გამგეები და ჯგუფის ხელმძღვანელები, ხოლო მოსწავლეთა ჩაირიცხვას ბრძანებით აფორმებს იმ სკოლის დირექტორი, რომელშიც მოსწავლის პირადი საქმეები ინახება.

8. ის პირნი, რომელთა განათლების დამადასტურებელი საბუთები განადგურდა სტიქიური უბედურების შედეგად (ხანძარი, წყალდიდობა და სხვა), სკოლაში ჩაირიცხებიან ქალაქის, რაიონის განათლების განყოფილების ნებართვით, არქივიდან წარმოდგენილი ცნობის საფუძველზე. იმ შემთხვევაში, თუ არქივში არ აღმოჩნდა საჭირო ცნობები, ჩაირიცხვა მოხდება მისაღები გამოცდების საფუძველზე, წინაკლასის პროგრამის მოცულობით.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: 1. V-VI-VII კლასებში გამოცდები ჩატარდება მშობლიურ ენაში (წერა), მათემატიკაში (ზეპირი); VIII კლასში — მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერა), ალგებრაში (წერა), გეომეტრიაში (ზეპირი); IX-XI კლასებ-

ში — მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში (წერა), აღგებრასა და ანალიზის საწყისებში (წერა), გეომეტრიაში (ზეპირი), წერითი გამოცდებისათვის მოსწავლეებს მიეცემათ: მშობლიურ ენასა და ლიტერატურაში — შინაარსი, თხზულება — სათანადო კლასებისათვის განკუთვნილი წერითი თემატიკის მიხედვით: V-VI-VII-VIII კლასებში მათემატიკაში — ერთი ამოცანა და ორი მაგალითი; IX-X კლასებში — 5 მაგალითი.

2. ზეპირი გამოცდები ტარდება საგამოცდო ბილეთებით, ინდივიდუალური გამოკითხვის წესით.

3. აღნიშნული გამოცდებისათვის წერითი სამუშაოს თემებს, ამოცანებსა და მაგალითებს, ბილეთს ზეპირი გამოკითხვისათვის ადგენს შესაბამისი საგნის მასწავლებელი, რომლებსაც გამოცდების ცხრილთან და საგამოცდო კომისიასთან ერთად ამტკიცებს სკოლის დირექტორი (ერთ დღეს ნებადართულია მხოლოდ ერთი გამოცდის ჩატარება).

9. გამოცდების შედეგებს იხილავს პედაგოგიური საბჭო და გამოაქვს გადაწყვეტილება შესაბამის კლასებში მოსწავლეთა ჩარიცხვის შესახებ, რომელიც ფორმდება სკოლის დირექტორის ბრძანებით. სკოლაში ჩარიცხულ თითოეულ მოსწავლეს, როგორც წესი, შედგენილია პირადი საქმე.

10. მისაღები გამოცდების მასალები (წერითი ნამუშევრები, წერითი და ზეპირი გამოცდების ოქმები) მოსწავლის პირად საქმეში ინახება.

11. საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულებების მოსწავლე, რომელსაც არ დაუმთავრებია რვაწლედის ბაზაზე მოქმედი საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულების სრული კურსი, შეიძლება მიღებულ იქნეს საღამოს და დაუსწრებელ საშუალო სკოლაში მხოლოდ მუშაობის დაწყების შემდეგ. იმ კლასში, რომლის სასწავლო პროგრამასაც შეესაბამება საშუალო სპეციალური სასწავლო დაწესებულების პროგრამა. ამ სასწავლებლების კურსდამთავრებულები საღამოს (ცვლიან) და დაუსწრებელ საშუალო სკოლებში არ მიიღებიან.

შ ე ნ ი შ ვ ნ ა: სკოლაში მისაღები გამოცდებით ჩარიცხული ან სპეციალური საშუალო სასწავლებლებიდან მიღებული მოსწავლეები, რომლებსაც ზოგიერთ საგანში ნიშნები არ აქვთ, ვალდებული არიან გამოსაშვები (VIII-XI) კლასების დამთავრებამდე გამოცდები ყველა იმ საგანში ჩააბარონ, რომელიც რვაწლიანი განათლების ატესტატში უნდა შევიდეს.

12. 36 კვირიანი სასწავლო წლის ხანგრძლივობის სკოლაში მოსწავლეთა კონტინგენტი დაკომპლექტება მიმდინარეობს 15 აგვისტომდე, ხოლო 28 კვირიანი სასწავლო წლის ხანგრძლივობის სკოლაში — 15 მაისიდან 30 სექტემბრამდე.

- შენიშვნა: 1. სასესიო ფორმით მომუშავე სკოლებში მოსწავლეთა ჩარიცხვა ნებადართულია მეცადინეობის დაწყებამდე.
2. საბჭოთა არმიის რიგებიდან დემობილიზებული პირი სწავლას გააგრძელებს სალამოს ან დაუსწრებელი საშუალო სკოლის იმ კლასში, რომელშიც გაწვევამდე სწავლობდა თუ იგი სკოლაში გამოცხადდება გაწვევის ან მომდევნო თვეში.
3. საზღვაო ფლოტის მეზღვაურები და მეთევზეები მცურავთა შემადგენლობიდან, როგორც გამონაკლისი, მეზღვაურთა და მეთევზეთა სკოლებში ჩაირიცხებიან მთელი სასწავლო წლის განმავლობაში.

13. მოსწავლეები, რომლებიც მეცადინეობაზე ოთხი სასწავლო კვირის განმავლობაში არასაბატიო მიზეზით არ გამოცხადდებიან, გაირიცხებიან სკოლის დირექტორის ბრძანებით იმ გადაწყვეტილების საფუძველზე, რომელიც მიიღო პედაგოგიურმა საბჭომ შესაბამისი საწარმოს (ორგანიზაციის) წარმომადგენელთა მონაწილეობით.

— მოსწავლე, სკოლიდან გასულად ითვლება იმ შემთხვევაში, თუკი იგი სასწავლო წლის ნახევარში არ ჩააბარებს (არ შეასრულებს) პროგრამით გათვალისწინებულ ჩათვლებს, საკონტროლო, პრაქტიკულ, ლაბორატორიულ სამუშაოებს, ხოლო მომდევნო ორი თვის განმავლობაში — დარჩენილ დავალიანებას.

— 16 წლამდე ასაკის მოსწავლის სალამოსა (ცვლიან) და დაუსწრებელი საშუალო სკოლიდან გარიცხვა ნებადართულია სახალხო დეპუტატთა რაიონული (საქალაქო) საბჭოს აღმასკომთან არსებულ არასრულწლოვანთა საქმეების კომისიის თანხმობით.

14. ამ წესების გამოცემასთან დაკავშირებით გაუქმებულად ჩითვალოს საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიის 1980 წლის 3 აპრილის გადაწყვეტილებით დამტკიცებული „წესები სალამოს (ცვლიან) და დაუსწრებელ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მოსწავლეთა მიღების შესახებ“.

П Р А В И Л А

приема и отчисления учащихся вечерних (сменных) и заочных средних общеобразовательных школ Грузинской ССР

1. В вечерние (сменные) и заочные средние общеобразовательные школы принимается работающая молодежь в возрасте 16-29 лет (включительно), не имеющая восьмилетнего и среднего образования, а также — инвалиды и домохозяйки.

Примечание: В порядке исключения в вечерние (сменные) и заочные средние общеобразовательные школы на основании ходатайства предприятия (учреждения) могут быть зачислены работающие граждане до 45 лет.

2. Необоснованный перевод учащихся дневных школ в вечерние и заочные средние школы запрещен. Перевод допускается только в исключительных случаях: по семейным обстоятельствам, на основании ходатайства педагогического совета, с разрешения районного (городского) отдела народного образования, после трудоустройства учащегося комиссией по делам несовершеннолетних.

3. Оставленное для повторного прохождения курса какого-либо класса или выбывшее из дневной школы в любое время учебного года работающее лицо, в вечерней или заочной школе зачисляется в тот же класс.

Примечание: 1. Учащийся X класса дневной школы, успешно окончивший первое полугодие учебного года, в случае необходимости может быть переведен в XI класс вечерней и заочной школы. Каждый такой перевод должен быть осуществлен под личную ответственность директора дневной школы и заведующего отделом народного образования.

2. Учащийся выпускного X (XI) класса дневной школы, не допущенный к выпускным экзаменам или не сдавший их и получивший свиде-

тельство об обучении в школе, в вечерние или заочные школы не принимается; ему предоставляется право сдать экзамены за курс средней школы по оставшимся и тем предметам, по которым он имеет неудовлетворительные оценки, в следующем учебном году в той же дневной школе, или впоследствии — в порядке экстерната.

4. Лица, поступающие в вечернюю (сменную) и заочную среднюю общеобразовательную школу, независимо от того, когда они окончили соответствующие классы дневной или вечерней школы, зачисляются только в последующие классы.

— Не допускается прием учащихся в вечерние и заочные школы спустя четыре учебные недели после начала занятий.

5. Перевод учащихся из одной вечерней или заочной средней школы в другую должен осуществляться в соответствии с приказом Министерства просвещения Грузинской ССР № 78 от 19 февраля 1986 г. «О правилах перевода из одной школы в другую учащихся общеобразовательных школ Грузинской ССР».

6. Лица, поступающие в вечернюю (сменную) и заочную среднюю школу, вместе с заявлением представляют: а) справку об образовании (для зачисления в IX, X, XI классы необходимо представить свидетельство об окончании VIII класса); б) справку с места работы; в) справку с места жительства; г) свидетельство о рождении.

7. Зачисление учащихся в вечернюю (сменную) и заочную среднюю школу производится на основании приказа директора школы.

Примечание: В учебно-консультационных пунктах и группах заочной или очно-заочной школы документы поступающих подготавливаются заведующими УКП и руководителями групп, а зачисление учащихся производится на основании приказа директора школы. Личные дела учащихся хранятся в дирекции школы.

8. Лица, документы об образовании которых уничтожены в результате стихийных бедствий (пожар, наводнение и др.), зачисляются с разрешения городского (районного) отдела народного образования на основании вступительных экзаменов за курс предыдущих классов.

Примечание: 1) В V-VI-VII классах экзамены проводятся по родному языку (письменно), математике (устно); в VIII классе — по родному языку и литературе (письменно), алгебре (письменно), геометрии (устно); в IX-XI классах — по родному языку и литературе (письменно), алгебре и началам анализа (письменно), геометрии (устно). На письменных экзаменах учащимся предлагаются: по родному языку и литературе — пересказ, изложение (сочинение) по тематике письменных работ соответствующего класса; по математике в V-VI-VII классах — одна задача и два примера, в IX-XI классах — 5 примеров.

2) Устные экзамены проводятся по экзаменационным билетам путем индивидуального опроса.

3) Темы, задачи и примеры для указанных письменных экзаменов, билеты для устного опроса составляются учителями соответствующих учебных дисциплин и утверждаются директором школы наряду с расписанием экзаменационной комиссии (В течение одного дня разрешается проводить только один экзамен).

9. Результаты экзаменов обсуждает педагогический совет и выносит постановление о зачислении учащихся в соответствующие классы, которое оформляется приказом директора школы. На каждого из вновь зачисленных учащихся, как правило, должно составляться личное дело.

10. Материалы вступительных экзаменов (письменные работы, протоколы письменных и устных экзаменов) хранятся в личных делах учащихся.

11. Учащийся не окончивший полного курса среднего специального учебного заведения, работающего на базе восьмилетней школы, может быть принят после трудоустройства в тот класс вечерней или заочной средней школы, учебным программам которого соответствует программа среднего специального учебного заведения. Лица, окончившие полный курс этих учебных заведений, в вечерние (сменные) и заочные средние школы не принимаются.

Примечание: Учащиеся, зачисленные на основании ~~воступительных~~ ^{средних} экзаменов или принятые из специальных учебных заведений и не имеющие оценок по тем или иным предметам, обязаны до окончания выпускных (VIII и XI классы) экзаменов сдать экзамены по всем тем предметам, которые вносятся в свидетельство о восьмилетнем образовании и аттестат о среднем образовании.

12. Комплектование контингентов учащихся производится в школах с продолжительностью учебного года 36 недель — с 15 мая по 30 августа, в школах с продолжительностью учебного года 28 недель — с 15 мая по 30 сентября.

Примечание: 1) В школах с сессионной формой обучения зачисление учащихся разрешается вплоть до начала учебных занятий (в пределах утвержденных классов).

2) Лица, демобилизованные из рядов Советской Армии, продолжают учебу в том же классе вечерней или заочной школы, в котором они обучались до призыва, при условии, что они явились в школу не позднее месяца (или последующего месяца) призыва.

3) Моряки и рыбаки морского флота из числа плавсостава, в виде исключения, зачисляются в заочную школу моряков и рыбаков в течение всего учебного года.

13. Учащиеся, не явившиеся на занятия по неуважительной причине в течение четырех учебных недель, исключаются из школы приказом директора на основании постановления педсовета, принятого при участии представителей соответствующего предприятия (организации).

— Выбывшим из школы считается учащийся, не сдавший (не выполнивший) в течение учебного года предусмотренные программой зачеты, контрольные, практические, лабораторные работы и не ликвидировавший академическую задолженность в течение последующих двух месяцев.

— Исключение из вечерней (сменной) и заочной школы учащихся в возрасте до 16 лет допускается только с согласия комиссии по делам несовершеннолетних при районных (городских) исполкомах Советов народных депутатов.

14. В связи с опубликованием настоящих Правил считать утратившими силу «Правила приема учащихся в вечерние (сменные) и заочные средние общеобразовательные школы Грузинской ССР», утвержденные решением коллегии Министерства просвещения Грузинской ССР от 3 апреля 1980 года.

**აბაშის. გეგეჭკორის, თერჯოლის, ქარელისა და ზნაურის რაიონებში
სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, შენახვისა და
და სწავლებაში გამოყენების საქმეში სერიოზული
დარღვევების შესახებ**

კოლეგია აღნიშნავს, რომ სასწავლო პროცესის ეფექტურობის გაზრდის მიზნით რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს ყოველწლიურად დიდძალი თვალსაჩინოება და სწავლების ტექნიკური საშუალება ეძლევა. გატარებულია ღონისძიებები სწავლებაში მათი ფართოდ დანერგვის უზრუნველსაყოფად. სახალხო განათლების ორგანოებსა და სკოლებს მიცემული აქვთ მითითებები და რეკომენდაციები სასწავლო ტექნიკის აღრიცხვის, შენახვისა და სწავლებაში გამოყენების მოსაგვარებლად. რესპუბლიკის ბევრ სკოლას ტექნიკური საშუალებები სწავლებაში მიზნობრივად აქვს გამოყენებული.

ამასთან ერთად, როგორც საქართველოს სსრ სახალხო კონტროლის სახელმწიფო კომიტეტის ცნობაში აღინიშნა, რესპუბლიკის ცალკეული რაიონების სკოლებში გამოვლინდა სერიოზული ნაკლოვანებები და დარღვევები სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, შენახვისა და გამოყენების საქმეში. კერძოდ, აბაშის, გეგეჭკორის, თერჯოლის, ქარელის, ზნაურისა და სხვა რაიონებისა და ქალაქების სახალხო განათლების განყოფილებებისა და სკოლების ხელმძღვანელ მუშაკებს ჯეროვანი კონტროლი არ აქვთ დაწესებული სკოლებში არსებული ტექნიკის მაქსიმალურად გამოყენების უზრუნველსაყოფად, ყურადღება არ ექცევა მათ სწორ ექსპლოატაციას და დაზიანებული ტექნიკური საშუალებების დროულად აღდგენას.

შემოწმებული რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებსა და სკოლებს ჯერაც არ გარდაუქმნიათ მუშაობა ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა მოთხოვნების შესაბამისად, არ დაუგეგმავთ საქმიანობა სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1984 წლის 12 აპრილის დადგენილების სულისკვეთებით სკოლებში სასწავლო-აღმზრდელობითი პროცესის სრულყოფისათვის, რომლის ერთ-ერთი საშუალებაა გაკვეთილებზე თვალსაჩინოებისა და სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა ეფექტური გამოყენება.

რიგ სკოლებში ადგილი აქვს სწავლების ტექნიკური საშუალებების ჭარბ დაგროვებას, რომელთა ნაწილი დაუმონტაჟებელი ან დაზიანებულია. თერჯოლის რაიონის სკოლებში არსებული 14 ლინგაფონის მოწყობილობიდან 10 გამოუყენებელია. სახალხო განათლების

განყოფილებას დროულად არ უზრუნია ავარიულ მდგომარეობაში მყოფი სოფელ ალისუბნის საშუალო სკოლიდან ტექნიკური სასწავლებლების სხვა სკოლებზე გადაწილებისათვის, რის გამოც სასწავლო ტექნიკის 23 ერთეული გამოუყენებლად საწყობში ინახება. მსგავსი მდგომარეობაა აბაშის, ქარელის, ზნაურისა და გეგეჭკორის რაიონებში.

გარდა იმისა, რომ რიგ რაიონებში მოუგვარებელია ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვა, მათი შემოსავალში აყვანა, ინვენტარიზაცია, კაბინეტ-ლაბორატორიებზე გაპიროვნება. ამასთან, დაწესებული არ არის სისტემატური კონტროლი ტექნიკის მოვლასა და სწორ ექსპლუატაციაზე, ადგილი აქვს ტექნიკურ საშუალებათა დაკარგვისა და დაზიანების ფაქტებს. ქარელის, ზნაურის, აბაშის, თერჯოლის, გეგეჭკორის რაიონების სკოლებში შემოწმების დროს ადგილზე არ აღმოჩნდა სწავლების ისეთი ტექნიკური საშუალებები, როგორიცაა მაგნიტოფონი, რადიომიმლები, ფირსაკრავი, კინოგადამღები აპარატი, ფოტოაპარატი და სხვა.

სახალხო განათლების განყოფილებების, მათი მეთოდური კაბინეტებისა და სკოლის ხელმძღვანელთა მიერ ჯეროვანი კონტროლი არ არის დაწესებული ფილმომასალების ბრუნვასა და გამოყენებაზე. ყველგან სათანადო სიმაღლეზე არ დგას თვით ფილმოთეკების მუშაობა, რომელნიც ვალდებული არიან ყურადღება მიაქციონ ფილმოფონდებზე ზრუნვასა და სწორ ექსპლოატაციას. ამის გამო ადგილი აქვს სასწავლო ფილმებისა და დიაფილმების მოცდენას.

აღნიშნული ნაკლოვანებები და დარღვევები არ იქნებოდა, სახალხო განათლების განყოფილებები რეგულარულად რომ სწავლობდნენ სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, შენახვისა და გაკვეთილებზე გამოყენების მდგომარეობას, ავლენდნენ ნაკლოვანებებს და იბრძოდნენ მათი გამოსწორებისათვის.

სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენებას ისიც უშლის ხელს, რომ მასწავლებლების უმრავლესობა არ არის დაუფლებული მათი ხმარების მეთოდიკასა და წესებს.

სკოლის დირექტორების უყურადღებობით არის გამოწვეული ის ფაქტი, რომ სახალხო განათლების განყოფილებების, საქალაქო, სასოფლო და სადაბო სბჭოების ცენტრალიზებულ ბუღალტერიებში ჩაშლილია სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვა, შემოსავალში აყვანა, დანომვრა და საინვენტარიზაციო წიგნების წარმოება. ბუღალტერიების მონაცემები სასწავლო ტექნიკის სახეებისა და რაოდენობის მიხედვით არ ემთხვევა სკოლებში ფაქტობრივად არსებულ სწავლების ტექნიკურ საშუალებებს.

რესპუბლიკის სახალხო განათლების განყოფილებების, მათი მეთოდური კაბინეტებისა და სკოლების მუშაობაში არსებულ ნაკლო-

ვანებებს ადგილი არ ექნებოდა განათლების სამინისტროს რეგულაციური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტის სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა განყოფილების და რესპუბლიკური ფილმოთეკის მუშაკებს სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენებისა და ფილმოთეკების მუშაობის შესწავლის დროს მეთოდურ დახმარებასთან ერთად სასწავლო ტექნიკის აღრიცხვისა და დაცვის მდგომარეობისათვისაც რომ სათანადო ყურადღება მიექციათ და საფუძვლიანად ჩასწვდომოდნენ ამ მიმართებით განათლების ორგანოების, მეთოდური კაბინეტებისა და სკოლების მუშაობას.

ამ საქმეზე სკოლების სამართველოდან გაპიროვნებული მუშაკი ყოველთვის სათანადო რეაგირებას ვერ ახდენს ჩატარებული მუშაობის შედეგებზე.

ცალკეულ რაიონებსა და სკოლებში სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა სიჭარბე ან ნაკლებობა იმის შედეგია, რომ მომარაგების მთავარი სამმართველო სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა განაწილებასა და გაცემას ახდენს ადგილებზე მოთხოვნილებების შესწავლის გარეშე.

მუშაობას ნელი ტემპით შეუდგა საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა სპეციალიზებული სამონტაჟო-გამმართავი რესპუბლიკური სახელოსნო, რომელსაც დაევალა რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ტექნიკურ საშუალებათა დამონტაჟება.

სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, შენახვის, დაცვისა და სასწავლო პროცესში გამოყენების გაუმჯობესების მიზნით კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველომ:

1. 1. 1986 წლის ბოლომდე შეისწავლონ რაიონების (ქალაქების) საშუალო და რვაწლიან სკოლებში სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, შენახვისა და გამოყენების მდგომარეობა, საკითხი განიხილონ კოლეგიებსა და განათლების საბჭოზე, მიაღწიონ გამოვლენილი ნაკლოვანებების უმოკლეს ვადაში აღმოფხვრას;

1. 2. სათანადო წესის დაცვით, მიმდინარე წლის 1 ივლისამდე მოაგვარონ დანაკლისი ტექნიკური საშუალებების საფასურის ანაზღაურება იმ მუშაკებისაგან, რომლებზეც მატერიალური ფასეულობანი იყო გაპიროვნებული;

1. 3. მიმდინარე წლის 1-ლ ივნისამდე უზრუნველყონ იმ ტექნიკური საშუალებების დადგენილი წესით ჩამოწერა, რომლებიც დაზიანებულია და აღდგენას არ ექვემდებარება;

1. 4. ზუსტად აღრიცხონ თითოეულ სკოლაში არსებული სწავლების ტექნიკური საშუალებები სახეობების მიხედვით და სკოლებში კლასების რაოდენობისა და პირობების გათვალისწინებით, დინონ სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა გადანაწილება ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების თვალსაჩინოებისა და სასწავლო მოწყობილობათა ტიპობრივი ნუსხის ჩამონათვალის შესაბამისად;

1. 5. მიმდინარე სასწავლო წლის ბოლომდე მოაგვარონ სკოლებში არსებული ყველა ტექნიკური საშუალების გაპიროვნება პასუხისმგებელ მუშაკებზე სკოლის დირექტორის ბრძანებით. მკაცრი კონტროლი დააწესონ ცენტრალიზებული წესით მიღებული ან შეფიქრებული განიზაცების მიერ შეძენილი სასწავლო ტექნიკისა და სხვა ფასეულობათა აღრიცხვაზე, გაპიროვნებაზე, შენახვასა და მიზნობრივად გამოყენებაზე;

1. 6. დროულად, დაწესებულ ვადებში, წარმოუდგინონ სამინისტროს მომარაგების მთავარ სამმართველოს სკოლებისათვის საჭირო ტექნიკური საშუალებების განაცხადი. არ დაუშვან ჭარბი სასწავლო ტექნიკის მიღება და სკოლებში მისი დადგენილ ნორმებზე მეტი რაოდენობით თავმოყრა;

1. 7. უზრუნველყონ სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა შეკეთება მოსახლეობის საყოფაცხოვრებო მომსახურების სახელოსნოებისა და კინოსარემონტო სახელოსნოების მეშვეობით, უნაღლო ანგარიშსწორების წესით;

1. 8. რესპუბლიკური სამმართველოს „საქინფორმონტაჟის“ მიერ სასკოლო კინოპროექტორების შეკვეთების უზრუნველსაყოფად დააზუსტონ დაზიანებული კინოპროექტორების რაოდენობა, მათთვის საჭირო შესაცვლელი ნაწილების ნუსხა და ერთი თვის ვადაში წარუდგინონ განათლების სამინისტროს მომარაგების მთავარ სამმართველოს;

1. 9. გააძლიერონ კონტროლი და მეთოდური დახმარება მასწავლებლებისადმი იმ მიმართებით, რომ მათ რაციონალურად გამოიყენონ რაიონულ (საქალაქო) ფილმოთეკებში არსებული სასწავლო ფილმები, დიაფილმები და სხვა მასალები. უზრუნველყონ ფილმოსაღების სკოლებიდან ფილმოთეკებში დაბრუნების ვადების დაცვა;

1. 10. გაატარონ ღონისძიებები რაიონული (საქალაქო) ფილმოთეკების მუშაობის ხარისხის გასაუმჯობესებლად. წარმართონ მათი საქმიანობა არსებული დებულებებისა და ინსტრუქციის შესაბამისად. მიიღონ ზომები ფილმოთეკებისათვის შესაფერისი სათავსოების გამოსაყოფად;

1. 11. მიმდინარე წლის ბოლომდე წარმოადგინონ ანგარიში ამ გადაწყვეტილების შესრულების მიმდინარეობაზე.

2. აბაშის, გეგეჭკორის, თერჯოლის, ქარელისა და ზნაურის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგებმა:

8. საბუღალტრო აღრიცხვისა და ანგარიშგების სამმართველომ (ამხ. თ. ბალაშვილი) ერთი თვის ვადაში მოამზადოს სწავლების ნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, ჩამოწერის, ჩამოწერილი აპარატების განადგურებისა და დაკარგულ ფასეულობათა დამნაშავე პირთაგან ანაზღაურების შესახებ საინსტრუქციო წერილი და დაუგზავნოს სახალხო განათლების განყოფილებებს.

9. განათლების სამინისტროს რესპუბლიკურმა სასწავლო-მეთოდურმა კაბინეტმა (ამხ. მ. გოგიტაძე):

9. 1. გააძლიეროს მეთოდისტების მუშაობა სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა გამოყენების საკითხებზე. გაზარდოს მათი პასუხისმგებლობა ადგილებზე მეთოდური დახმარების უზრუნველსაყოფად;

9. 2. გადასინჯოს სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა განყოფილების შემადგენლობა და დააკომპლექტოს იგი მხოლოდ მაღალკვალიფიციური სპეციალისტებით, რომელთაც შეეძლებათ სათანადო დახმარება აღმოუჩინონ მასწავლებლებს გაკვეთილებზე სასწავლო ტექნიკის უკეთ გამოყენების მიზნით.

10. რესპუბლიკურმა ფილმოთეკამ (ამხ. დ. გვალი):

10. 1. მიმდინარე წლის 1-ლ აპრილამდე გასამრავლებლად მოამზადოს რაიონული (საქალაქო) ფილმოთეკების ახალი დებულება და ინსტრუქცია; წარმართოს მათი მუშაობა გათვალისწინებული მოთხოვნების სრული შესაბამისობით;

10. 2. მიმდინარე სასწავლო წლის ბოლომდე ჩატაროს ავტონომიური რესპუბლიკების, ოლქის, რაიონების (ქალაქების) ფილმოთეკების გამგეების თათბირ-სემინარი სკოლების სამმართველოსთან შეთანხმებული გეგმის მიხედვით.

11. გეგმპკორის, თერჯოლისა და ზნაურის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებს ამხ. ამხ. ა. ხუროძეს, ც. ლიბრაძესა და ი. ვაგლოევს, რომლებმაც თავიანთი რაიონების სკოლებში ვერ დაამყარეს საჭირო წესრიგი სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, შენახვისა და გამოყენების საქმეში, რამაც სერიოზული ნაკლოვანებები და დარღვევები გამოიწვია, გამოეცხადოთ სასტიკი საყვედური.

12. ცნობად იქნეს მიღებული, რომ აბაშის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგეს ამხ. ა. ცანავას სხვა ანალოგიური დარღვევებისათვის განათლების სამინისტროს კოლეგიის გადაწყვეტილებით გამოცხადებული აქვს სასტიკი საყვედური, ხოლო ქარელის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგე ვ. ბაქრაძე გათავისუფლებულია დაკავებული თანამდებობიდან.

13. კონტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს სკოლების სამმართველოს (ამხ. თ. ტატიშვილი).

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის კოლექტივის გამოცდილების თაობაზე საქართველოს კვ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების რეალიზაციის ღონისძიებათა გეგმის შესახებ

მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის კოლექტივის გამოცდილების თაობაზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შესასრულებლად საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილება „მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის კოლექტივის გამოცდილების შესახებ“ მიღებულ იქნეს სახელმძღვანელოდ.
2. დამტკიცდეს აღნიშნული დადგენილების რეალიზაციის ღონისძიებათა გეგმა (თან ერთად).
3. დაევალოთ აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებს, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს იხელმძღვანელონ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილებით „მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის კოლექტივის გამოცდილების შესახებ“ და უზრუნველყონ მისი განუხრელი შესრულება. განათლების სამინისტროს გეგმის საფუძველზე შეიმუშაონ აღნიშნული დადგენილების რეალიზაციის კონკრეტულ ღონისძიებათა გეგმა.
4. სამინისტროს სამმართველო-განყოფილებებმა, რესპუბლიკურმა დაწესებულებებმა უზრუნველყონ გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების დროული და ხარისხიანი შესრულება.
5. კონტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულებაზე დაევალოს სკოლებისა და აღმზრდელობითი მუშაობის სამმართველოებს. (ამხ. ამხ. თ. ტატიშვილი, ე. ზარქუა).

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის კოლექტივის გამოცდილების თაობაზე საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების რეალიზაციის ღონისძიებათა გეგმა

1. ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის კოლექტივის გამოცდილების შესწავლა და განხორციელება, აღნიშნულის საფუძველზე რესპუბლიკის პედაგოგიური კოლექტივების დასახმარებლად მეთოდური რეკომენდაციებისა და მითითებების მომზადება.

ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი, მასწავლებელთა დახლოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი, რესპუბლიკური სასწავლო-მეთოდური კაბინეტი

1986 წ.

2. მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის გამოცდილების ამსახველი მასალების მომზადება და გამოქვეყნება.

გაზეთი „სახალხო განათლება“, ყურნალი „სკოლა და ცხოვრება“

პერიოდულად

3. ხელმძღვანელი კადრების კვალიფიკაციის ასამაღლებელი კურსების მსმენელებისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის გამოცდილების გაცნობის ორგანიზაცია.

მასწავლებელთა დახლოვნების ცენტრალური ინსტიტუტი

სისტემატურად

4. ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა ორგანიზატორული მუშაობის სტილისა და მეთოდების შესწავლა რეფორმის მოთხოვნათა რეალიზაციის შესაბამისად.

სამინისტროს სამმართველო-განყოფილებები

1986 წ.

5. მოსწავლეთა თვითმმართველობის განვითარებისა და სრულყოფის პრობლემებზე რესპუბლიკური მეთოდურ-პრაქტიკული კონფერენციის ჩატარება.

აღმზრდელიობითი მუშაობის სამმართველო, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

1987 წ.

6. სკკპ 27-ე და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებათა შუქზე მოზარდი თაობის კომუნისტურ აღზრდაში მოსწავლეთა თვითმმართველობის ორგანოების როლის ამაღლებისა-

თვის პედაგოგიური კოლექტივების მუშაობის შესწავლა (შერჩევითი ალმზრდელობითი მუშაობის სამმართველო 1987 წ.

7. მშობელთა პედაგოგიზაციის მიზნით სკოლის პედაგოგიური კოლექტივების, სახალხო განათლების ორგანოების მუშაობის გამოცდილების შესწავლა და კოლეგიაზე განხილვა.

ალმზრდელობითი მუშაობის სამმართველო, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
1987 წ.

8. სკოლის, ოჯახისა და საზოგადოებრიობის ურთიერთობის საკითხებზე მეთოდური რეკომენდაციების მომზადება.

ალმზრდელობითი მუშაობის სამმართველო, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
1987 წ.

9. საცხოვრებელი ადგილის მიხედვით მოსწავლე ახალგაზრდობასთან მუშაობის პრობლემებზე ზონალური თათბირ-სემინარის ჩატარება.

ალმზრდელობითი მუშაობის სამმართველო, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი
1987 წ.

10. სკკპ 27-ე და საქართველოს კომპარტიის 27-ე ყრილობების გადაწყვეტილებათა შესაბამისად შრომითი და საშემსრულებლო დისციპლინის განმტკიცებისათვის სკოლის პედაგოგიური კოლექტივების, სახალხო განათლების ორგანოების საქმიანობის შესწავლა (შერჩევით).
სამინისტროს სამმართველო-განყოფილებები

1986—1987 წ. წ.

11. ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის მოთხოვნათა შესაბამისად მოსწავლეთა შრომითი სწავლებისა და აღზრდის მდგომარეობის შესწავლა (შერჩევით).

სკოლების სამართველო, ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა სამეცნიერო-კვლევითი ინსტიტუტი

1986—1990 წ. წ.

12. ინფორმატიკისა და გამოთვლითი ტექნიკის საფუძვლების სწავლების მდგომარეობის შესწავლა რესპუბლიკის სკოლებში და მისი კოლეგიაზე განხილვა.

სკოლების სამართველო, მთავარი გამოთვლითი ცენტრი

1986 წ.

РЕШЕНИЕ КОЛЛЕГИИ МИНИСТЕРСТВА ПРОСВЕЩЕНИЯ
ГРУЗИНСКОЙ ССР

О плане мероприятий по реализации постановления ЦК КП
Грузии «Об опыте коллектива средней школы № 98
г. Тбилиси по коммунистическому воспитанию
учащихся»

14 марта 1986 года

Во исполнение постановления ЦК КП Грузии «Об опыте коллектива средней школы № 98 г. Тбилиси по коммунистическому воспитанию учащихся» коллегия Министерства просвещения ГССР р е ш а е т:

1. Принять к руководству постановление ЦК КП Грузии «Об опыте коллектива средней школы № 98 г. Тбилиси по коммунистическому воспитанию учащихся».

2. Утвердить план мероприятий по реализации постановления ЦК КП Грузии «Об опыте коллектива средней школы № 98 г. Тбилиси по коммунистическому воспитанию учащихся» (прилагается).

3. Министерством просвещения Абхазской и Аджарской АССР, отделам народного образования Юго-Осетинской АО, городов и районов республики, Управлению народного образования г. Тбилиси принять к руководству и обеспечить неукоснительное исполнение постановления ЦК КП Грузии «Об опыте коллектива средней школы № 98 г. Тбилиси по коммунистическому воспитанию учащихся», на основе плана Минпроса разработать конкретный план мероприятий по реализации указанного постановления.

4. Управлениям и отделам Минпроса, республиканским учреждениям обеспечить своевременное и качественное выполнение предусмотренных планом мероприятий.

5. Контроль за выполнением настоящего решения возложить на Управление школ (тов. Т. Татишвили), Управление воспитательной работы (тов. Э. Заркуа).

Председатель коллегии
Министр Н. Ш. Васадзе

П Л А Н

мероприятий по реализации постановления ЦК КП Грузии «Об опыте коллектива средней школы № 98 г. Тбилиси по коммунистическому воспитанию учащихся»

1. Изучение и обобщение опыта работы средней школы № 98 г. Тбилиси, разработка на этой основе методических рекомендаций, пособий в помощь педагогическим коллективам республики.

НИИ педагогики им. Я. Гогобашвили, Цент-
ральный институт усовершенствования учителей,
Республиканский учебно-методический
кабинет

1986 год

2. Подготовка и публикация материалов об опыте работы коллектива средней школы № 98 г. Тбилиси по коммунистическому воспитанию учащихся.

Газета «Сахалхо ганатлеба», Журнал «Скола
да цховреба»

Периодически

3. Организация ознакомления с опытом работы средней школы № 98 г. Тбилиси слушателей курсов повышения квалификации руководящих кадров.

Центральный институт усовершенствования
учителей

Систематически

4. Изучение вопроса о стиле и методах работы директоров общеобразовательных школ по руководству педагогическими коллективами в деле реализации реформы, решений партийных съездов (выборочно).

Управления и отделы Минпроса

1986—1987 г. г.

5. Проведение республиканской методико-практической конференции по проблеме развития и совершенствования учебного самоуправления.

Управление воспитательной работы, НИИ пе-
дагогики им. Я. Гогобашвили

1987 год

6. Изучение вопроса о работе педагогических коллективов школ по повышению роли органов самоуправления школьников

в коммунистическом воспитании подрастающего поколения в свете решений XXVII съезда КПСС, XXVII съезда КП Грузии (выборочно).

Управление воспитательной работы
1987 год

7. Изучение опыта работы органов народного образования, педагогических коллективов школ по педагогизации родителей, с последующим обсуждением на коллегии (выборочно).

Управление воспитательной работы, НИИ педагогики им. Я. Гогобашвили
1987 год

8. Подготовка методических рекомендаций по вопросу взаимодействия семьи, школы, общественности.

Управление воспитательной работы, НИИ педагогики им. Я. Гогобашвили
1987 год

9. Проведение зонального семинара-совещания по проблемам организации работы по месту жительства учащихся.

Управление воспитательной работы, НИИ педагогики им. Я. Гогобашвили
1987 год

10. Изучение вопроса о деятельности органов народного образования, педагогических коллективов школ по укреплению трудовой и исполнительской дисциплины в свете требований XXVII съезда КПСС и XXVII съезда КП Грузии (выборочно).

Управления и отделы Минпроса
1986—1987 г. г.

11. Изучение постановки трудового обучения и воспитания учащихся в свете требований реформы общеобразовательной и профессиональной школы (выборочно).

Управление школ, НИИ педагогики им. Я. Гогобашвили
1986—1990 г. г.

12. Проверка состояния преподавания предмета «Основы информатики и вычислительной техники», с последующим обсуждением итогов на коллегии (выборочно).

Управление школ, Главный вычислительный центр
1986 год

1985—1986 სასწავლო წლისათვის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სახელმძღვანელოებითა და სასწავლო ლიტერატურით უზრუნველყოფის შემოწმების შედეგების შესახებ

სახელმძღვანელოების სამმართველოს ინფორმაცია 1985—1986 სასწავლო წლისათვის რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სახელმძღვანელოებით, პროგრამებითა და სხვა სასწავლო-მეთოდოლოგიური ლიტერატურით უზრუნველყოფის შესახებ მიღებულ იქნეს ცნობად.

კოლეგია აღნიშნავს, რომ ახალი სასწავლო წლისათვის რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა უფასოდ მიიღეს 5 მილიონამდე ეგზემპლარი სახელმძღვანელო, რომლის შესაძენად სასსრ მწიფო ბიუჯეტიდან გაღებულ იქნა 1,8 მლნ მანეთი; ბეჭდვის დამთავრების დადგენილი ვადისათვის, 1-ლი ივლისისათვის, სახელმძღვანელოების გამოცემის გეგმა 92,8% შესრულდა, ხოლო წიგნით ვაჭრობის ქსელში სრული ტირაჟების ჩაბარებისა — 95%. გამომცემლობა „განათლების“ ბაზაზე ქართული ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისათვის დაისტამბა 78 დასახელების, ხოლო რუსული ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისათვის 7 დასახელების, სახელმძღვანელო; სსრ კავშირის განათლების სამინისტროს მიერ დამტკიცებული ლიმიტის ფარგლებში რსფსრ-დან, აზერბაიჯანისა და სომხეთის სსრ-დან მიღებული და დაგზავნილია სახელმძღვანელოები რუსულ, სომხურ, აზერბაიჯანულ სკოლებში, ინტერნატული ტიპისა და სკოლისგარეშე დაწესებულებებში; დაბეჭდილი და დაგზავნილია 6 დასახელების პროგრამა, ხოლო პირველ-მეორე კლასებისა და სკოლამდელი აღზრდის მასწავლებელთათვის 21 დასახელების მეთოდოლოგიური რეკომენდაცია; შეიქმნა ახალი სახელმძღვანელოები: „ინფორმატიკისა და გამოთვლითი ტექნიკის საფუძვლები“, „მოკლე ეკონომიკური ცნობარი“ და „გარე სამყაროს გაცნობა“.

კოლეგია აღნიშნავს, რომ სახელმძღვანელოების სამმართველომ ბეჭდურით პროდუქციის სკოლებამდე დროულად მიწოდების მიზნით გარკვეული ორგანიზაციული ხასიათის ღონისძიებები ჩატარა, რის შედეგადაც რესპუბლიკის ყველა ტიპის სკოლა, ძირითადად, უზრუნველყოფილია სახელმძღვანელოებითა და სხვა სასწავლო ლიტერატურით, მაგრამ ნაკლოვანებანი, რომლებიც თან სდევდა მოსამზადებელ პერიოდს და თავისი უარყოფითი კვალი დაამჩნია 1985—1986 სასწავლო წლისათვის სახელმძღვანელოებითა და სასწავლო ლიტერატურით სკოლების უზრუნველყოფის საქმეს, დამაფიქრებელია; მიუღებლად

უნდა ჩაითვალოს აღნიშნული საკითხის სასწავლო წლის შუა პერიოდში განხილვა.

ზერელედ და არასაკმარისი მონდომებით მოეციდნენ რიგ სკოლებში ნახმარი სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდების აღდგენით სამუშაოებს, რის გამოც მოსწავლეებს, არაიშვიათად, დაფურცლული, დახეული, დასვრილი სახელმძღვანელოები მიეცათ (სამტრედია, ხობი, წალენჯიხა, ლანჩხუთი, ჩოხატაური, ასპინძა, ადიგენი, ახალქალაქი); ცალკეული რაიონის სახალხო განათლების ორგანოები კარგად არ იცნობენ სახელმძღვანელოების ადგილობრივ სარეზერვო ფონდებს, რის გამოც ადგილი ჰქონდა სახელმძღვანელოების დამატებაზე (33 632 ეგზ.) უსაფუძვლო მოთხოვნებს (დუშეთი, წალენჯიხა, აფხაზეთის ასსრ). აღნიშნული საკითხისადმი უპასუხისმგებლო დამოკიდებულების შედეგია ის, რომ სახალხო განათლების განყოფილებები სათანადოდ არ აკონტროლებდნენ სახელმძღვანელოების შემოსვლას წიგნით ვაჭრობის ადგილობრივ ორგანიზაციებში, არ ჰქონდათ დამყარებული საქმიანი კონტაქტები ამ უწყების მუშაკებთან, რამაც განაპირობა ადგილებზე გამოუსყიდავი სახელმძღვანელოების გაყიდვა (გარდაბანი, ადიგენი, ცხაკაია); ხშირი იყო სახელმძღვანელოების დამატებაზე გაუმართლებელი მოთხოვნები მოსახლეობის მოსალოდნელი მიგრაციის, ახალი სკოლების, ახალი კლასების გახსნის მოტივით; (ქ. გორი, სვანეთი, ჩოხატაური, წალენჯიხა, აჭარის ასსრ, ახალქალაქი, ახალციხე). სახელმძღვანელოების გამოცემისა და ფონდირების გრაფიკის, ფონდირების სიკეთეზე მშობლებთან სუსტი განმარტებითი მუშაობის შედეგად იმატა წერილებისა და საჩივრების რაოდენობამ ზემდგომ პარტიულ და საბჭოთა ორგანოებში.

არსებითი ნაკლოვანებებით აღინიშნებოდა სასკოლო ბიბლიოთეკების მიერ საკითხავი ლიტერატურის თანმიმდევრული შევსებისა და გამოყენების საქმე — საბავშვო ლიტერატურის გამოცემების 0,5 პროცენტმა. რომელსაც სასკოლო ბიბლიოთეკები ღებულობენ, მინიმალურად ვერ დააკმაყოფილა სკოლის მოთხოვნები, „მსოფლიო საბავშვო ლიტერატურის“ სერიით გამოცემული საკითხავი წიგნები კი, ყოვლად გაუმართლებელი „სიფრთხილის“ გამო სავიტრინო ეგზემპლარებად გვევლინება (ხობი, წალენჯიხა, ჩოხატაური, დუშეთი).

განათლების სამინისტროს სასკოლო ბიბლიოლექტორში (დირექტორი ვ. რამიშვილი) მოუწესრიგებელი იყო აღრიცხვიანობა; შედეგი: ერთსა და იმავე რაიონში (მცხეთა, წყალტუბო, ანთა, საჩხერე) სასწავლო-პედაგოგიური ლიტერატურის დაგვიანებით დაგზავნა და სხვ.

სერიოზული ხარვეზებით აღინიშნება ორიგინალური სახელმძღვანელოების სრულყოფა-განახლებისა და უნიფიცირებული სახელმძღვანელოების ქართულ ენაზე თარგმნის საქმე და ხარისხი, დაბალია მთარგმნელთა დონე და კომპეტენტურობა; შედეგი: სახელმძღვანელოები

დაიბეჭდა ერთი და იგივე უხეში შეცდომებით. უკვე წესად ვაჩვენებთ, თარგმნი სახელმძღვანელოების დედნებისა და საილუსტრაციო მასალის დიაპოზიტივების დაგვიანებით მიღება გამომცემლობა „პროსვემ-ჩენიდან“, რამაც ერთი წლით უკან გადასწია სახელმძღვანელოების დროულად ფონდირება; სახელმძღვანელოები იბეჭდებოდა არასრული ტირაჟებით, ახალი სასწავლო წლისათვის განკუთვნილი სამი დასახელების სახელმძღვანელო დაუბეჭდავი იყო 1985 წლის ნოემბრისათვის.

სახელმძღვანელოების ბეჭდვის გრაფიკის დარღვევა, ძირითადად, გაპრობებული იყო ქალაქის მიწოდების საქმეში არსებული შეფერხებებით, პოლიგრაფიული საწარმოების საშრიფტო მეურნეობის სიღარიბით. გამომცემლობისა და პოლიგრაფიულ საწარმოთა შეუთანხმებელი, არარტიკული მუშაობით.

არადამაკმაყოფილებელია სახელმძღვანელოების პოლიგრაფიული შესრულების ხარისხი: დაბალია სახელმძღვანელოების მხატვრული გაფორმების დონე; ხშირად არ ხერხდება საილუსტრაციო მასალისა და ტექსტის მთლიანობაში აღქმა, წიგნის ბლოკები შეკერილია ცუდად, რის შედეგადაც, არაიშვიათად, სახელმძღვანელო ფურცელ-ფურცელ იშლება. ფონდირებული სახელმძღვანელოები, ხშირ შემთხვევაში, რბილ გარეკანშია ჩასმული, უფერული და არაერთგვაროვანია ბეჭდვა.

პრობლემად დარჩა სასკოლო სახელმძღვანელოების სკოლისათვის დროულად მიწოდების საქმე. „საქწიგნისა“ და „ცეკავშირის“ სისტემებმა ნოემბრის თვემდე გააჭიანურეს სკოლებამდე წიგნების მიტანა; ასევე, სკოლამდე სამი-ოთხი თვის დაგვიანებით მიადწია სხვა რესპუბლიკებიდან შემოსულმა სასწავლო-პედაგოგიურმა ლიტერატურამ, აღნიშნული ლიტერატურით დატვირთული კონტეინერები თვეობით გაუხსნელად ეწყო წიგნის ბაზების ტერიტორიაზე.

კოლეგიამ გადაწყვიტა:

1. სახელმძღვანელოების სამმართველოს მიერ წარმოდგენილი მოხსენებითი ბარათი მიღებულ იქნეს ცნობად.

2. აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების მინისტრებმა, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგებმა, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს უფროსმა:

2. 1. განსაკუთრებულ კონტროლზე აიყვანონ რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფის საქმე; უზრუნველყონ „მოსწავლეთა სახელმძღვანელოებით უფასოდ სარგებლობაზე გადაყვანის შესახებ“ საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს 1978 წლის 8 აგვისტოს № 522 ბრძანებით და ამ საკითხზე სამინისტროს მიერ შემუშავებული ინსტრუქციით გათვალისწინებულ მოთხოვნათა ადიღებზე შესრულების მდგომარეო-

ბის შესწავლა და შემოწმების შედეგები მიმდინარე წლის მაისში ექვემდებარება
 ნიხილონ კოლეგიების, სახალხო განათლების განყოფილებების სამმართველოს
 ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს საბჭოების სხდო-
 მებზე; განახორციელონ კონკრეტული, ქმედითი ღონისძიებანი გამო-
 ვლენილ ნაკლოვანებათა აღმოსაფხვრელად და საჭიროების შემთხვე-
 ვაში საკითხი განსახილველად შეიტანონ სახალხო დეპუტატების საქა-
 ლაქო და რაიონული საბჭოების აღმასკომების სხდომებზე; განხორ-
 ციელებულ ღონისძიებათა შესახებ აცნობონ განათლების სამინისტ-
 როს მიმდინარე წლის 1-ლი ივნისისათვის;

2. 2. მკვეთრად გააუმჯობესონ მუშაობა და აამაღლონ პირადი
 პასუხისმგებლობა სახელმძღვანელოების გამოსაყოფი დაკვეთების სი-
 ზუსტებზე, აუცილებლად გაითვალისწინონ ახალი სკოლების, კლასე-
 ბის გახსნა, ამა თუ იმ უცხოურ ენაზე სწავლება აგრეთვე, მოსახლე-
 ობის მოსალოდნელი მიგრაცია;

2. 3. მეტი ყურადღება მიაქციონ უფასო სახელმძღვანელოების
 რეზერვების აღრიცხვიანობის საქმეს; შექმნან სკოლებში მათი შენახ-
 ვისათვის აუცილებელი პირობები;

2. 4. მკაცრად მოთხოვონ სახალხო განათლების იმ მუშაკებს,
 რომლებიც დამნაშავენი არიან ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სა-
 ხელმძღვანელოებითა და სხვა სასწავლო ლიტერატურით არადამაკმა-
 ყოფილებლად უზრუნველყოფის საქმეში; განსაკუთრებული ყურად-
 ლება მიაქციონ იმ სკოლებისა და ბიბლიოთეკების მუშაობას რო-
 მელთა საქმიანობაშიც სერიოზული ნაკლოვანებანი აღინიშნა.

3. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების დირექტორებმა და პედა-
 გოგიურმა კოლექტივებმა შედეგიანად იზრუნონ, რათა ყოველი სას-
 წავლო წლის ბოლოს ნახმარი სახელმძღვანელოები მაქსიმალურად
 იქნეს შეგროვებული და დროულად შეკეთებული.

სასკოლო ბიბლიოთეკებთან შექმნან საამკინძაო წრეები, აქტიუ-
 რად ჩააბან მათში მოსწავლეები, რისთვისაც უნარიანად გამოიყენონ
 სასკოლო პიონერული და კომკავშირული ორგანიზაციების შესაძლებ-
 ლობანი.

4. რესპუბლიკურმა სასწავლო-მეთოდურმა კაბინეტმა (ამხ. მ. გო-
 გიტაძე) ძირეულად გარდაქმნას მუშაობა ადგილებზე შედეგიანი მე-
 თოდური დახმარების უზრუნველსაყოფად;

4. 1. ი. გოგებაშვილის სახელობის პედაგოგიკურ მეცნიერებათა
 სამეცნიერო-კვლევით ინსტიტუტთან ერთად ორი თვის ვადაში დაას-
 რულონ დაწყებული მუშაობა და წარმოადგინოს „საამკინძაო საქმეში“
 საწრეო მუშაობის პროგრამა;

4. 2. 1986—1987 სასწავლო წლისათვის უზრუნველყოს „საამ-
 კინძაო საქმის“ დამხმარე მეთოდური წიგნის გამოცემა და ადგილე-
 ბამდე დაყვანა.

5. განათლების სამინისტროს სასკოლო ბიბლიოლექტორთა რეპტორი ვ. რამიშვილი) მკვეთრად გააუმჯობესოს ყოველწლიური ხელმძღვანელობის სტილი და სრულყოს მუშაობის მეთოდები; მკაცრად იმსჯელოს და უყურადღებოდ არ დატოვოს ადგილებიდან შემოსული არც ერთი სიგნალი ამანათების დაგვიანებისა და მათში ნაკლები ეგზემპლარების თაობაზე.

6. სკოლების საქმიანობაზე არასათანადო ხელმძღვანელობისა და კონტროლისათვის რამაც სახელმძღვანელოები და სასწავლო ლიტერატურით სკოლების უზრუნველყოფის საქმეში სერიოზული ხარვეზები და ნაკლოვანებანი განაპირობა, დუშეთის (ამხ. ვ. გოგოლაური), ხობის (ამხ. შ. ხარებავა), წალენჯიხის (ამხ. ტ. ჯანჯავა), მარნეულის (ამხ. ბ. კალაევი), ქ. მარნეულის (ამხ. ა. ალიევი), სამტრედიის ((ამხ. კ. ძნელაძე) და ასპინძის (ამხ. დ. ზედგინიძე) სახალხო განათლების განყოფილებათა გამგეებს მიეთითოთ;

მათვე ერთი თვის ვადაში მკაცრად იმსჯელონ ცნობაში მოყვანილი დამნაშავე პირების პასუხისმგებლობის საკითხზე და გატარებულ ღონისძიებათა შესახებ აცნობონ განათლების სამინისტროს მიმდინარე წლის 15 აპრილისათვის.

7. სკოლებისა და სახელმძღვანელოების სამმართველოებმა (ამხ. ამხ. თ. ტატიშვილი, ნ. ღლონტი):

7. 1. სასკოლო რეფორმის ძირითადი მოთხოვნების გათვალისწინებით უზრუნველყონ სასწავლო-მეთოდური კომპლექტების შექმნა ყველა საგანში (სახელმძღვანელო-მეთოდური სახელმძღვანელო მასწავლებელთათვის — კლასგარეშე საკითხავი წიგნი მოსწავლეობისთვის, თვალსაჩინო-დიდაქტიკური მასალა) იმის გათვალისწინებით, რომ აღნიშნული პროცესი დამთავრდეს 1986—2000 წლებში;

7. 2. შეადგინონ და განათლების სამინისტროს კოლეგიას მიმდინარე წლის მაისის თვეში წარმოუდგინონ სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო-მეთოდური ლიტერატურის განახლების გეგმა 1986—2000 წლებისათვის; მოსამზადებელი მუშაობა აწარმოონ სამინისტროს აპარატის შესაბამის სამსახურებთან და დაქვემდებარებულ დაწესებულებებთან მჭიდრო კონტაქტში.

7. 3. გადაახალისონ და კვალიფიციური მეცნიერი კადრებით დააკომპლექტონ საგნობრივი მეთოდური საბჭოები, რომლებიც უშუალოდ პასუხს აგებენ სახელმძღვანელოებისა და სასწავლო ლიტერატურის შინაარსობრივ მხარეზე, მეთოდური-სტრუქტურულ აპარატსა და გამოსაცემად რეკომენდებაზე; მოსამზადებელი სამუშაო აწარმოონ აპარატის შესაბამის სამეცნიერო და დაქვემდებარებულ სამსახურებთან მჭიდრო კონტაქტში;

7. 4. პერიოდულად უზრუნველყონ გამოცემული სახელმძღვანელოების რეცენზირება; ამასთან განსაკუთრებული ყურადღება მიაპყ-

რონ უნიფიცირებული სახელმძღვანელოების მაღალ დონეზე გადმოქართულების საკითხს;

7. 5. მიაღწიონ საამკინძაო წრის დაარსებას განათლების სამინისტროს სისტემაში შემავალ ყველა სკოლაში.

8. ეთხოვოს საქართველოს სსრ გამსახკომს (ამხ. ვ. ბაქრაძე):

8. 1. უზრუნველყოს ყოველწლიური თემატური გეგმით გათვალისწინებული სასწავლო-მეთოდური ლიტერატურის ვადაში დაბეჭდვა:

8. 2. მკვეთრად აამაღლოს სახელმძღვანელოების პოლიგრაფიული შესრულების ხარისხი — ბეჭდვა, კინძვა და ა. შ. ამასთან, უზრუნველყოს ფონდირებული სახელმძღვანელოების მაგარ გარეკანში ჩასმა;

8. 3. სახელმძღვანელოების ფონდირების შედეგად გამოთავისუფლებული ქაღალდის რესურსები გამოიყენოს მხოლოდ მეთოდური, სასწავლო და საბავშვო ლიტერატურის გამოცემათა გასადიდებლად;

8. 4. ქმედითი დახმარება აღმოუჩინოს რესპუბლიკურ გაერთიანება „საქწიგნს“ სახელმძღვანელოების დროულად ტრანსპორტირების საქმეში.

9. ეთხოვოს საქართველოს სსრ კულტურის სამინისტროს, თავის დაკვეთებში გაითვალისწინოს სკოლებისა და განათლების სამინისტროს სისტემაში შემავალ სკოლისგარეშე დაწესებულებათა მოთხოვნა ბიბტექნიკაზე.

10. ეს გადაწყვეტილება და ცნობა დაეგზავნოს სახელმძღვანელოდ აფხაზეთისა და აჭარის ასსრ განათლების სამინისტროებს, სამხრეთ ოსეთის ავტონომიური ოლქის, რესპუბლიკის ქალაქებისა და რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებს, ქ. თბილისის სახალხო განათლების სამმართველოს; შეტანილ იქნეს სამინისტროს ბრძანებათა და ინსტრუქციათა კრებულში.

11. კონტროლი ამ გადაწყვეტილების შესრულების მიმდინარეობაზე დაევალოს მინისტრის პირველ მოადგილეს (ამხ. ლ. ი. გაგუა).

კოლეგიის თავმჯდომარე,
მინისტრი ნ. შ. ვასაძე

**1985—1986 სასწავლო წლისათვის რესპუბლიკის
ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სახელმძღვანე-
ლოებით უზრუნველყოფის მდგომარეობის შესახებ**

სახელმძღვანელოების სამმართველომ გასული წლის ოქტომბერში შეამოწმა ადიგენის, ასპინძის, ახალქალაქის, გეგეჭკორის, დუშეთის, ვანის, ლანჩხუთის, მარნეულის, სამტრედიის, ქარელის, ჩოხატაურის, წალენჯიხისა და ხობის რაიონების, ქალაქების მარნეულის, სოხუმისა და გაგრის სახალხო განათლების განყოფილებათა და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მიერ გაწეული მუშაობა 1985—1986 სასწავლო წლისათვის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფის მიზნით.

სულ შემოწმებული იქნა 76 საშუალო და 12 რვაწლიანი სკოლა. შემოწმების მიზანი იყო სასკოლო სახელმძღვანელოების, მეთოდური და სხვა სასწავლო-პედაგოგიკური ლიტერატურის საბიბლიოთეკო ფონდების შექმნა-განახლების მდგომარეობა ახალი სასწავლო წლისათვის; არსებულ ნაკლოვნებათა შესწავლა-გამოვლენა და მუშაობის შემდგომი გაუმჯობესებისათვის ადგილებზე პრაქტიკული დახმარების გაწევა.

1985—1986 სასწავლო წლისათვის გამომცემლობა „განათლებამ“ რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო ქართულენოვანი სკოლებისათვის დასტამბა 78 დასახელების სახელმძღვანელო, საერთო ტირაჟით 3 000 950 ეგზემპლარი, ხოლო რუსულენოვანი ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებისათვის 7 დასახელების სახელმძღვანელო. ამასთან, ნ. გელაშვილის მეხუთე კლასის „რუსული ენა“, ა. ბერიკაშვილის „ბუკვარი“ და გ. გვარამიას და სხვ. „ინფორმატიკისა და გამოთვლითი ტექნიკის საფუძვლები“ გამომცემლობის მიზეზით დაგვიანებით დაიბეჭდა და ასევე დაგვიანებით დაეგზავნა სკოლებს. დამტკიცებული ლიბრების ფარგლებში დაიგზავნა სახელმძღვანელოები რუსულ, სომხურ და აზერბაიჯანულენოვანი სკოლებისათვის. რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა მიიღეს, აგრეთვე, 6 დასახელების პროგრამა; სასკოლო რეფორმის მოთხოვნათა გათვალისწინებით ახალი სასწავლო წლისათვის განათლების სამინისტრომ პირველი-მეორე კლასების მასწავლებელთათვის და სკოლამდელი აღზრდის სპეციალისტებისათვის დაბეჭდა 21 დასახელების მეთოდოლოგიური რეკომენდაცია.

შემოწმებული რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებმა, ძირითადად, დროულად მიიღეს სასკოლო სახელმძღვანელოები, პროგრამები და მეთოდური რეკომენდაციები და ასევე დროულად დაურიგდათ ისინი მოსწავლეებს, გამოიყენეს საბიბლიოთეკო ფონდებში

დაცული ნახმარი სახელმძღვანელოებიც, რითაც უზრუნველყვეს მოსწავლეთათვის სახელმძღვანელოების სრული კომპლექტების მიწოდება. შემოწმებამ ცხადყო, რომ სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოები და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები, ძირითადად, დამაკმაყოფილებელ მუშაობას ეწევიან „ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა სახელმძღვანელოებით უფასო სარგებლობაზე გადასვლის შესახებ“ სკკპ ცენტრალური კომიტეტისა და სსრ კავშირის მინისტრთა საბჭოს 1978 წლის 21 თებერვლის დადგენილები-სა და მისგან გამომდინარე მოთხოვნების სარგალიზაციოდ, ამ დოკუმენტის პოლიტიკური, სოციალური და აღმზრდელი მნიშვნელობის თითოეულ მოსწავლემდე დასაყვანად.

მიუხედავად იმისა, რომ რესპუბლიკის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში გაუმჯობესდა მოსწავლეთა სასკოლო სახელმძღვანელოებით დროული უზრუნველყოფის მდგომარეობა, ხოლო სასკოლო ბიბლიოთეკებში ერთგვარად გამოცოცხლდა მუშაობა ყოველწლიური დათვლიერება-კონკურსის მოთხოვნათა შესაბამისად წარმოებული საჭიანობის საფუძველზე, ჯერ კიდევ აღინიშნება სერიოზული ნაკლოვანებები, უზუსტობანი და შეცდომები, რომელთა გამოც არც თუ სასიამოვნოდ გამოიყურება შემოწმებული რაიონების სახალხო განათლების ადგილობრივი ორგანოები, შესაბამისი მეთოდური სამსახურები და ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები მოსწავლეთა სახელმძღვანელოებით დროულად უზრუნველყოფის, სასკოლო საბიბლიოთეკო ფონდების დაცვის, განახლებისა და გამოყენების, საბიბლიოთეკო მუშაობაში მოსწავლე მკითხველთა მასობრივად მოზიდვისა და აღსაქმების თვალსაზრისით, სკოლებში საამკინძაო წრეების საქმიანობის აქტიურობის, დაზიანებული სახელმძღვანელოების შეკეთება-განახლების უზრუნველსაყოფად მარტივი ტიპის საამკინძაო წნებ-დანადგარებით აღჭურვისა და წიგნების შესაკეთებლად აუცილებელი პოლიგრაფიული მასალით მომარაგებისათვის მიღებული ზომების თვალსაზრისით.

შემოწმებამ გამოავლინა სერიოზული ნაკლოვანებანი სახელმძღვანელოების დროული ტრანსპორტირების საქმეში, რამეთუ „საქწიგნი“ და „ცეკავშირი“ ვერ ახერხებენ შეფერხებებისა და გაჭიანურების გარეშე სასკოლო სახელმძღვანელოების რესპუბლიკის ქალაქებსა და რაიონებში ოპერატიულად მიტანას (განსაკუთრებით რესპუბლიკის შორეულ, მთიან რეგიონებში, აჭარისა და აფხაზეთის ასსრ-ში).

აფხაზეთის ასსრ-ში, ისევე როგორც შემოწმებულ სხვა რაიონებსა და ქალაქებში, გარკვეული სიძნელეები შეიქმნა თერთმეტწლიანი სკოლის მეორე კლასის მოსწავლეთა სახელმძღვანელოებით სრულად უზრუნველყოფის საქმეშიც, ვინაიდან საქართველოს სსრ განათლების

სამინისტროს 1985 წლის 26 სექტემბრის № რ-12-314/17 ცირკულარის მიღებამდე, ადგილებზე ვერ მოახერხეს დამოუკიდებლად მოსამზადებელავალილი პირველი კლასისათვის განკუთვნილი ნახმარი მძღვანელობით შეევისთ დეფიციტები, რომელიც გამოწვეული იყო წინა სასწავლო წლების განმავლობაში რიგ სკოლებში მოსამზადებელი კლასებისა და შესაბამისი სახელმძღვანელოების მარაგის უქონლობით.

აფხაზეთის ასსრ ზოგიერთ სკოლაში ჯერ კიდევ სათანადო სიმკაცრითა და პასუხისმგებლობით არ ხდება პედაგოგის სხდომებზე სახელმძღვანელოების მოვლა-პატრონობის, განახლებისა და დაცვის საკითხების განხილვა, დადგენილი ფორმებით სახელმძღვანელოების აღრიცხვა. სკოლების დირექციები, პედაგოგულექტივები, პიონერული და კომკავშირული ორგანიზაციები არ ატარებენ საკმარისს მუშაობას მოსწავლეთა მიერ სახელმძღვანელო წიგნების უკეთ შენახვისა და გამოყენების უზრუნველსაყოფად. ხსენებული ნაკლოვანებები ეხებათ სოხუმის მე-2 (დირექტორი კ. კაჭარავა, ბიბლიოთეკარები ა. კონდახჩიანი და ლ. გულუა); ვაგრის ზონის სოფელ კოლხიდის (დირექტორი ა. არახანია, ბიბლიოთეკარი მ. გოგოლიძე); ვაგრის 1-ლი (დირექტორი მ. არახანია, ბიბლიოთეკარი ქ. კიკაბიძე); სოხუმის მე-5 (დირექტორი რ. ჭაჭია ბიბლიოთეკარი ნ. რუხაია), მე-7 (დირექტორი თ. წარია, ბიბლიოთეკარი ნ. ოქროპირიძე), მე-12 (დირექტორი ვ. ქეცბაია, ბიბლიოთეკარი ც. დემურია), მე-16 (დირექტორი ზ. ჩაჩიბაია, ბიბლიოთეკარი ყ. შენგელია), ვაგრის მე-4 (დირექტორი ირ. კაცია, ბიბლიოთეკარი ლ. ბეხი), მე-5 (დირექტორი ხ. ჩამაგუა, ბიბლიოთეკარი ბ. გუმბა) და სხვა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებს. ხშირია ბიბლიოთეკრთა ცვლა ქ. სოხუმის მაგალითზე, რის გამოც ძნელდება სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდების განახლება-შესავსებად სკოლების წინაშე მდგარი სერიოზული ამოცანების გადაწყვეტა. სოხუმის მე-2, მე-9, მე-10, მე-11 სკოლების დირექციები არ მიმართავენ ქმედით ზომებს, რათა დროულად აღიკვეთოს ამა თუ იმ სახელმძღვანელოს დანაკლისის შემთხვევები. აღნიშნული სკოლების პიონერული და კომკავშირული ორგანიზაციები ჯერ კიდევ ვერ უზრუნველყოფენ შინასაკოლო შეჯიბრების სრულყოფილ ორგანიზაციას სახელმძღვანელოების უკეთ მოვლა-პატრონობისათვის, ნაკლებად ერკვევიან ამგვარ ოპერაციათა მოწყობის არსსა და მნიშვნელობაში.

პედაგოგის სხდომებზე მიღებული გადაწყვეტილებები და დადგენილებები რიგ შემთხვევაში არ სრულდება. ასე მაგალითად, სოხუმის მე-17 საშუალო სკოლის პედაგოგის სხდომაზე 1984 წლის 18 ოქტომბერს მიიღეს დადგენილება დაზიანებული წიგნების შემკეთებელი წრის შექმნის თაობაზე, მაგრამ დღემდე ხსენებული საკითხი დადებითად არ გადაწყვეტილა. ჯერ კიდევ ფორმალურ ხასიათს ატარებს აფხაზეთის ასსრ-ში (ვაგრის ზონის ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მაგალით-

ზე) საამკინძაო წრეების საქმიანობა. სკოლების უმრავლესობას არა აქვს მარტივი ტიპის წნეხები, საჭირო მასალა-დოღბანდი, წებო, ყაო, მაკრატლები და სხვ., რის გამოც სრულად ვერ იყენებენ სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდების განახლების ამ ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან რეზერვს (გამგე ბ. ჩაკაბერია, სახელმძღვანელოების მეთოდისტი ა. ჩარკვიანი). აფხაზეთის ასსრ-ს ზოგიერთ სკოლაში შემოწმებისას შემჩნეული ერთგვარი ნაკლებობა სახელმძღვანელოებისა იმ შემთხვევებითაცაა გაპირობებული, რომ ზაფხულის პერიოდში აფხაზეთის მავიზღვისპირა ზოლის კურორტებზე დასასვენებლად ჩამოსული პირები, იყენებენ რა ამ რაიონების ხელმძღვანელ მუშაკებთან თავიანთ მეგობრულ დამოკიდებულებას, თხოულობენ და, სამწუხაროდ, ღებულობენ კიდევ აფხაზეთის ზოგადსაგანმანათლებლო რუსულენოვანი სკოლებისათვის კუთვნილ სახელმძღვანელოთა თუმც მცირე, მაგრამ ადგილობრივი მასშტაბებით ფრიად მნიშვნელოვან ნაწილს, რაც, თავის მხრივ, სასკოლო სახელმძღვანელოების მწვავე დეფიციტს ქმნის. შემოწმებისას მკაცრად იქნენ გაფრთხილებული გაგრის ზონის სახალხო განათლების განყოფილების ხელმძღვანელობა და განსაკუთრებით სახელმძღვანელოების მეთოდისტი ა. ჩარკვიანი, რათა მომავალში მთლიანად გამოირიცხოს ურთიერთმამებლობის ეს მანე და დასავლობი პრაქტიკა, რომელსაც არაფერი აქვს საერთო ტრადიციულ აფხაზურ სტუმარ-მასპილობასთან.

ქ. მარნეულისა (გამგე ა. ალიევი, სახელმძღვანელოების მეთოდისტი ი. ციხელაშვილი) და მარნეულის რაიონის (გამგე ბ. კალაევი, მეთოდისტი დ. ზედგინიძე) ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლები, ძირითადად, უზრუნველყოფილია სასკოლო სახელმძღვანელოებით. სკოლების დირექციები, პედაგოგიკეტივები და ბიბლიოთეკარები გარკვეულ მუშაობას ატარებენ სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდების შექმნის, დაცვისა და განახლების ხაზით, მაგრამ შემოწმებამ დაგვანახა რიგი ნაკლოვანებები. სერიოზული ხარვეზებია, აგრეთვე, ასპინძისა (გამგე დ. ზედგინიძე, მეთოდისტი დ. გვარამაძე) და აღიგენის (გამგე გ. ზაზაშვილი, მეთოდისტი მ. გიორგაძე) რაიონების ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებშიც.

აღნიშნულმა რაიონებმა ჯერ კიდევ ვერ უზრუნველყვეს ინსტრუქციის მოთხოვნათა ყველა მუხლის შესრულება, სახელდობრ: სკოლებში არა აქვთ ჩამოყალიბებული საამკინძაო წრეები, არ ტარდება საბიბლიოთეკო გაკვეთილები, არ არის ბიბლიოთეკა მჭიდრო კავშირში სკოლის ადმინისტრაციასთან, კლასის ხელმძღვანელებთან, საგნის მასწავლებლებთან, პიონერულ და კომკავშირულ ორგანიზაციებთან; წლების მანძილზე სახელმძღვანელოების ბოლო გვერდი, რომელსაც „დანართს“ ვუწოდებთ, შეუვსებელია და შეუფასებელია მასწავლებ-

ლის მიერ; სახელმძღვანელოების ერთი ნაწილი (უფრო დაუწყვეტი კლასები) ფიზიკურად დაზიანებული, ფურცელ-ფურცელ დაშლილი და შეუკეთებელია. არ ტარდება საბავშვო წიგნის კვირეულები, მიკოტხველთა კონფერენციები, თემატური შეკრებები, დილა-სალამოები, მოსწავლეები არ არიან გაერთიანებული სკოლის ბიბლიოთეკაში. თუ არიან, საბიბლიოთეკო ფორმულარების ანალიზის საფუძველზე დადგინდა, რომ 2-3 წლის განმავლობაში თითო გატანილი წიგნით კმაყოფილდებიან. ასეთი სკოლებია: ქ. მარნეულის ქართული (დირექტორი ნ. შეყლაშვილი, ბიბლიოთეკარი ზ. კაციტაძე), მარნეულის რაიონის სოფელ შულავრის (დირექტორი ბ. ახმედოვი, ბიბლიოთეკარი ა. ურუმოვა), სოფელ წერეთლის (დირექტორი ნ. მიოდებაძე, ბიბლიოთეკარი ე. თითბერიძე), ასპინძის რაიონის სოფელ აწყვეტის (დირექტორი ზ. ივანიძე, ბიბლიოთეკარი რ. შაყულაშვილი), დაბა ასპინძის (დირექტორი რ. ნარიანიძე, ბიბლიოთეკარი თ. დიასამიძე), აღიგენის რაიონის სოფელ უდეს მე-2 (დირექტორი მ. ჩხიტუნიძე), ბიბლიოთეკარი ც. ბალახაშვილი) ზოგადსაგანმანათლებლო საშუალო სკოლები. შემოწმებული რაიონების სკოლებიდან არც ერთს არ აქვს საცავი (გარდა აღიგენის საშუალო დ მარნეულის რაიონის სოფელ ორჯონიკიძის საშუალო სკოლებია).

შემოწმებამ დადგინა, რომ სამინისტროს მიერ ლიმიტით გამოყოფილი სახელმძღვანელოები რაიონებში მიღებული და მეთოდისტების მიერ სწორადაა განაწილებული, მაგრამ ქ. მარნეულში რუსულენოვანი სკოლების შემოწმების დღისათვის არ ჰქონდათ მიღებული „ბუკვარი“ (485 ეგზემპლარი). მეათე კლასის „საზოგადოებათმცოდნეობა“, აზერბაიჯანულენოვან სკოლებს პირველი კლასის არც ერთი დასახელების სახელმძღვანელო, მეშვიდე კლასის ისტორია, მეათე კლასის „ახალი ისტორია“; მარნეულის რაიონის სოფლის შულავრისა და ასპინძის რაიონის სომხურ საშუალო სკოლებს 1979 წლის შემდეგ არ მიუღლიათ IV-X კლასის ჩათვლით ქართული ენის სახელმძღვანელოები.

სერიოზული დარღვევები გამოვლინდა დუშეთის რაიონში. დუშეთის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების მეთოდკაბინეტის ბიბლიოთეკას არ აქვს ცალკე ოთახი. იგი მოთავსებულია თვით განათლების განყოფილების აპარატის მუშაკთა ერთ-ერთ სამუშაო კაბინეტში (!).

მეთოდისტს აქვს ცალკე ოთახი (25 მ²), სადაც შენახულია „სარეზერვო“, როგორც მეთოდისტმა ნ. არაბულმა თქვა, სახელმძღვანელოები. აქ ერთადაა თავმოყრილი სხვადასხვა სასწავლო წლისათვის გამოცემული სახელმძღვანელოები, აგრეთვე ისეთი ძვირადღირებული გამოცემები, როგორცაა მსოფლიო საბავშვო ლიტერატურა, ენციკლოპედიები, ქართული პროზა. ი. ჭავჭავაძის ნაწარმოებთა გამოცემე-

ბი და სხვ. ყოველივე ზემოხსენებული დალაგებულია ქაოტურად. ყოველგვარი კლასიფიკაციის გარეშე. თავად მეთოდისტსაც კი ვარკვევა რა აქვს და რა არა აქვს, სწორედ ამიტომაც ჰქონდა ადგილი ამ რაიონიდან ყოვლად გაუძართლებელ მოთხოვნებს სხვადასხვა სახელმძღვანელოს დამატების შესახებ, რომელთა უმრავლესობა ადგილზე ჰქონდათ და მათი არსებობის შესახებ მეთოდისტს წარმოადგენა არ ჰქონდა. შემოწმების დღემდე არ იყო ჩატარებული აღწერა. არ იყო გადარჩეული მაკულატურის სახით ჩამოსაწერი ლიტერატურა.

იგრძნობა შესამჩნევი ინდიფერენტიზმი როგორც მეთოდისტის, ისე დუშეთის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილების გამგის მხრიდან, რომლებსაც სრულებით არ აინტერესებთ როგორც სახელმძღვანელოებით მოსწავლეთა უზრუნველყოფის მდგომარეობა ისე 1983 წლის 22 დეკემბერს სახალხო განათლების საბჭოს სხდომაზე „სასკოლო სახელმძღვანელოების მოვლა-პატრონობის შესახებ“ მიღებული დადგენილების გადამოწმების საკითხი.

ნ. არაბულს სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდის მეთოდისტობასთან ერთად შეთავსებული აქვს კვებაზე კურირება და ვეფქრობთ უფრო დაუინტერესებია კიდევ კვების საკითხებს. ყველაფერ ამასთან ერთად სკოლაში აქვს 7 საათიანი დატვირთვა.

ვანისა და ქარელის რაიონებში შედარებით უკეთესი მდგომარეობაა, თუმცა ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ბიბლიოთეკების მატერიალური ბაზა ჯერ კიდევ ვერ უზასუხებს გაზრდილ სადღეისო მოთხოვნებს. ამითაა გაპირობებული ის, რომ უმეტესი სკოლის ბიბლიოთეკებს არა აქვს ცალკე გამოყოფილი საცავები სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდებისათვის, რის გამოც ერთად აქვთ შენახული როგორც სასკოლო სახელმძღვანელოები, ასევე მხატვრული და მეთოდური ლიტერატურა. მწვავე ნაკლებობაა, აგრეთვე, საბიბლიოთეკო ინვენტარის მხრივაც. არ ჰყოფნით სტელაჟები, ხოლო ფართის უქმარისობის გამო განიცდიან საშინელ სივიწროვეს. სკოლებში არა აქვთ მარტივი სახის საამკინძაო წნეხები, რის გამოც ნახმარი სახელმძღვანელოების შეკეთება ხდება შემთხვევიდან შემთხვევამდე და ამ საქმიანობას არა აქვს მიცემული სისტემატური ხასიათი. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების ხელმძღვანელები ნაკლებად ინტერესდებიან საბიბლიოთეკო საქმიანობის პრობლემატკით, ნაკლებად ზრუნავენ საბიბლიოთეკო საქმიანობისა და საამკინძაო წრეების მუშაობის აქტივიზაციის როგორც ორგანიზაციული, ასევე მატერიალური ბაზის განმტკიცებისათვის საჭირო საკითხების ოპერატიულად მოგვარებაზე. ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში დირექტორის ბრძანებით შექმნილი აქვთ სახელმძღვანელოების მოვლა-პატრონობაზე პასუხისმგებელი „სასკოლო კომისიები“, მაგრამ მათი დიდი უმ-

რავლესობა მხოლოდ ქალაქებში არსებობს და იმდენად ფორმალურ ხასიათს ატარებს, რომ ადგილებზე არ აღმოაჩნდათ ხსენებული სიების მიერ ჩატარებული რეიდების მასალები.

შემოწმებით დადგინდა, რომ გეგეჭკორის, წალენჯიხისა და ხობის რაიონების სახალხო განათლების განყოფილებებს გარკვეული მუშაობა აქვთ გაწეული ახალი 1985—1986 სასწავლო წლისათვის მოსწავლეთა სახელმძღვანელოებით უზრუნველყოფის თვალსაზრისით.

გეგეჭკორის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებას და მის სახელმძღვანელოებს მეთოდურ სამსახურს აქვს კარგი მატერიალური ბაზა, რომელიც 3 ოთახისაგან შედგება. საცავი — ერთი მოზრდილი დარბაზი — სახელმძღვანელოებისათვის, მეორე ოთახი, საიდანაც ხდება სახელმძღვანელოების გაცემა, ხოლო მესამე ოთახი დათმობილი აქვს მეთოდურ ლიტერატურას.

მეთოდისტს მთლიანად გამოაქვს „ცეკავშირის“ მაღაზიდან კუთვნილი სახელმძღვანელოები და ფაქტურებით აძლევს სკოლებს, რათა სკოლებმა სახელმძღვანელოები დროზე მიიღონ.

უნდა აღინიშნოს, რომ სახელმძღვანელოების მეთოდისტს ლ. ჯგებენავას 1978 წლიდან დაცული აქვს ყველა ყურნალი. ერთ ყურნალში ჩაკრული აქვს სამინისტროდან მიღებული ყველა ლიმიტი, გვერდით მიწერილი აქვს სკოლებზე პროცენტულად განაწილებული სახელმძღვანელოები. მეორე ყურნალში ჩაკრული აქვს სამინისტროდან მიღებული ყველა ცირკულარული წერილი. შედგენილი აქვს ყველა ბიბლიოთეკარზე კარტოთეკა და საკონსულტაციო ყურნალები. აქვს კითხვარები სახელმძღვანელოების გაცემისა და მოსწავლეთა სასწავლო წიგნებით უზრუნველყოფის მდგომარეობის შესამოწმებლად. რაიონის ყველა მეორე კლასი დაკმაყოფილებულია სახელმძღვანელოებით. რეფორმის მეორე კლასებისათვის კონტინენტის 30%-ით მიღებული სახელმძღვანელოები განაწილებულია მხოლოდ იმ სკოლებზე, სადაც მოსამზადებელი კლასები არ იყო.

აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ გეგეჭკორის რაიონის მე-2 საშუალო და სოფელ ლეცავეს საშუალო სკოლებში ბიბლიოთეკებს თითო პატარა ოთახი უკავიათ და, ცხადია, ნორმალური მუშაობის არავითარი პირობები არა აქვთ შექმნილი; რაიონების სკოლებში არ ფუნქციონირებენ საამკინძაო წრეები. არ ტარდება წამახალისებელი ღონისძიებები, შეჯიბრება-კონკურსები კლასებსა და სკოლებს შორის.

წალენჯიხის რაიონში დაბალ დონეზეა სახელმძღვანელოების ფიზიკური მდგომარეობა (გამგე ტ. ჯანჯღავა, მეთოდისტი დ. მახარია) და წიგნების მოვლა-პატრონობის საქმე — სახელმძღვანელოები გადაუკრავია, რაიონის მხოლოდ ერთ, მე-2 სკოლაში ფუნქციონირებს საამკინძაო წრე; არ ტარდება არავითარი წამახალისებელი ღონისძიებები სახელმძღვანელოების მოვლა-დაცვასთან დაკავშირებით; არც

ერთ შემოწმებულ სკოლაში არ არის დირექტორის ბრძანებით გამოწვეული ყოფილი კომისია სახელმძღვანელოების ფიზიკური მდგომარეობის დათვალიერების თაობაზე, არ ტარდება შეჯიბრება-კონკურსები კლასებსა და სკოლებს შორის. იმ სკოლებში, სადაც წინა წლებში მოსამზადებელი კლასები არ ჰყავდათ, თითქმის არც ერთ მოსწავლეს არ ჰქონდა მე-2 კლასის სახელმძღვანელო. არ მოხდა მათი გადანიწილება ადგილობრივ სკოლებს შორის (რაც მხოლოდ ჩვენი ჩარევის შემდეგ მოხდა), ამიტომ მთელი რიგი მოსწავლეები ახალ სასწავლო წელს სახელმძღვანელოების გარეშე შეხვდნენ, და ისიც სარეფორმო მეორე კლასში (!).

სკოლების შემოწმების შემდეგ ჩატარდა ბიბლიოთეკარების თათბირი, რომელზეც ბევრი გაუგებარი საკითხი ადგილზევე ოპერატიულად იქნა გადაჭრილი.

შემოწმებით დადგინდა, რომ ხობის რაიონის სახალხო განათლების განყოფილებას (გამგე შ. ხარებავა, მეთოდისტი ლ. კიტია) ჩატარებული აქვს მთელი რიგი ღონისძიებები და მეთოდური მუშაობა უფასო სახელმძღვანელოებით ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების უზრუნველყოფისა და მოვლა-პატრონობის მხრივ, რის შედეგადაც რაიონის სკოლები, ძირითადად, უზრუნველყოფილია სახელმძღვანელოებით, მაგრამ ზოგიერთ სკოლაში ადგილი აქვს აღნიშნული ღონისძიებების მხოლოდ გვერდში ფიქსირებასა, და სინამდვილეში შეუსრულებლობას (სოფელ ნოჯიხევის საშუალო სკოლა — ბიბლიოთეკარი მ. ჭანტურია, სოფელ ჭალადიდის საშუალო სკოლა — ბიბლიოთეკარი ნ. კაცაძე).

მიუხედავად მეთოდისტის შინაარსიანი მუშაობისა, დოკუმენტაციის გადასინჯვამ, მასთან საუბარმა და, რაც მთავარია, სკოლების შემოწმებამ გამოავლინა, რომ ჯერ კიდევ დიდი მუშაობაა ჩასატარებელი სასკოლო ბიბლიოთეკების რესპუბლიკური დათვალიერება-კონკურსების, შეჯიბრებებისა და საერთოდ, სხვა სახის ღონისძიებების უკეთ ორგანიზაციის უზრუნველსაყოფად. სოფლის სკოლებში არ არსებობს საამქინძაო წრეები (არა აქვთ მარტივი წნეხები ან ანალოგიური რამ), არ არის სათანადოდ დაცული სასკოლო საბიბლიოთეკო ფონდებისათვის განკუთვნილი საცავები, რის შედეგადაც ბევრ სკოლაში სახელმძღვანელოები მოუვლელი და ფურცელ-ფურცელ დამწლილია. შეუკეთებელი და სამაკულატურო წიგნები აქვს მიცემული ბავშვებს, აქვე უნდა აღინიშნოს, რომ საბიბლიოთეკო ფონდების მეთოდისტი ლ. კიტიას შეთავსებული აქვს რაიონის სკოლებში დაწყებითი კლასების ინსპექტირების საკითხი, რაც უარყოფით გავლენას ახდენს ორივე ფუნქციის ხარისხიანად შესრულებაზე.

შემოწმებულ სკოლებში ნაკლები ყურადღება ექცევა საბიბლიოთეკო კითხვაში მოსწავლეთა ჩაბმის საკითხებს, რაც მკითხველთა

ფორმულარების შემოწმებასა და მათთან გასაუბრებაში გაირეკნენ
 სოფელ ნოჯიხევის საშუალო სკოლაში (დირექტორი მ. ზინკაძე)
 გია, ბიბლიოთეკარი მ. ჭანტურია) დღემდე ვერ შეუვსიათ საბიბლიო-
 თეკო ფონდების მოვლა-პატრონობისა და მათი გაუმჯობესებისათვის
 აუცილებელი და საქმისადმი სერიოზული მიდგომა, რის გამოც 271
 მოსწავლისა და 28 მასწავლებლის სათანადო დონეზე მომსახურება
 ერთობ გაძნელებულია. ძალიან ცუდ მდგომარეობაში აქვთ სახელმძ-
 დვანელოები.

ბიბლიოთეკარის დოკუმენტაცია წესრიგში არ არის, საბიბლიო-
 თეკო ფონდებში შეტანილია შეუკეთებელი, დაფურცლული სახელ-
 მძღვანელოები. მოსწავლეთათვის აუცილებელი გამოწერილი ლიტე-
 რატურა: „მსოფლიო ლიტერატურა ბავშვებისათვის“, „ქართული
 პროზა“, „სათავგადასავლო ბიბლიოთეკა“, „სასკოლო ბიბლიოთეკის
 სერია“, „ქართული ენციკლოპედია“ მოთავსებულია დახურულ კარა-
 დაში ყოველგვარი ბრუნვის გარეშე და სავიტრინო წიგნებადაა გადაქ-
 ცეული.

რამდენიმე კლასში გამოყოფილია კუთხე „წიგნის მკურნალთა
 წრე“, სადაც დევს შესაკეთებლად გათვალისწინებული ზოგიერთი სა-
 ჭირო მასალა. ეტყობა რომ აღნიშნული კუთხე გამოყოფილია მხო-
 ლოდ დასანახავად და არა პრაქტიკული საქმიანობისათვის.

ახალქალაქის რაიონში (გამგე ა. გაბრიელიანი, მეთოდისტი ვ. გი-
 ნოიანი) სულ 67 სკოლაა. აქედან 58 სომხური, 1 რუსული, 8 ქართუ-
 ლი (3 საშუალო, 5 რვაწლიანი).

25 რვაწლიან სკოლაში ბიბლიოთეკარები მუშაობენ საზოგადო-
 ებრივ საწყისებზე, 26 საშუალო სკოლაში — 0,5 განაკვეთზე, 16 სა-
 შუალო სკოლაში — მთლიან განაკვეთზე.

სახალხო განათლების განყოფილების გამგისა და საბიბლიოთეკო
 მეთოდისტის დოკუმენტაციის შემოწმების შედეგად დადგინდა, რომ
 მათ მიერ ვაწეული მუშაობა აღნიშნულ საკითხში დამაკმაყოფილებე-
 ლია.

საბიბლიოთეკო ფონდების მეთოდისტს ამხ. ვ. გინოიანს ჩატა-
 რებული აქვს მთელი რიგი ღონისძიებები და მეთოდური მუშაობა.

მიუხედავად ამისა, დოკუმენტაციის გადასინჯვამ, მეთოდისტთან
 საუბარმა და, რაც მთავარია, სკოლების შემოწმებამ გამოავლინა, რომ
 ჯერ კიდევ დიდი მუშაობაა ჩასატარებელი სასკოლო ბიბლიოთეკების
 რესპუბლიკური დათვალიერება-კონკურსის, შეჯიბრებისა და საერ-
 თოდ, სხვა სახის ღონისძიებების უკეთ ორგანიზაციის უზრუნველსა-
 ყოფად. საჭიროა სანიმუშოდ მოვლილი სახელმძღვანელოების გამო-
 ფენის, ყველა საგნის მასწავლებელთათვის საჭირო მეთოდური ლიტე-
 რატურის გამოყოფისა და თვალსაჩინო ადგილზე განლაგების, სარე-
 კომენდაციო სიების გამოფენის ორგანიზაცია, ამასთანავე, „წიგნის

მოყვარულთა“, „წიგნის მკურნალთა“, „საბიბლიოთეკო ფონდის დაცვის“ წრეების ჩამოყალიბება და მრავალი სხვ. სოფლის არც სკოლაში არ არსებობს საამკინძაო წრე (არა აქვთ მარტივი წიგნები) და, რაც მთავარია, საბიბლიოთეკო ფონდებისათვის განკუთვნილი საცავები.

მართალია, რაიონის შემოწმებულ სკოლებში სახელმძღვანელობით (100%-ით) უზრუნველყოფილია ყველა მოსწავლე (I-X კლ.), საშიშროებას ქმნის სასკოლო ბიბლიოთეკების, თუ შეიძლება ითქვას, უქონლობა და არსებულის ავარიული მდგომარეობა.

იქ, სადაც ბიბლიოთეკარები საზოგადოებრივ საწყისებზე მუშაობენ, იგრძნობა საქმისადმი უგულისყურო იძულებითი და უხალისო დამოკიდებულება. აქედან გამომდინარე, ნაკლებად იცნობენ განათლების სამინისტროს მიერ დაშვებულ ბრძანებებს, ინსტრუქციებს, დებულებებს, მეთოდურ რეკომენდაციებსა და დათვალიერება-კონკურსის მასალებს. ბიბლიოთეკარები შეხვედრისთანავე საუბარს იწყებენ ასე „მე უშტატოდ ვმუშაობ და თუ გამათავისუფლებენ უფრო კარგი იქნებაო“.

ამასთანავე, როგორც შემოწმებინას გაირკვა, განათლების განყოფილებაში და მეთოდკაბინეტში თათბირები, სემინარები, მეთოდური გაერთიანებების სხდომები და ა. შ. ტარდება იშვიათად და ისიც მხოლოდ რუსულ და უფრო ხშირად სომხურ ენებზე, რაც ქართულენოვანი სკოლის მუშაკებს ხელს უშლით ახალი, მათთვის საინტერესო და აუცილებელი საკითხების გარკვევასა და ვაგებაში (აღნიშნულ საკითხზე მიეთითა ამხ. ვ. გინოიანს, იგი დაგვიბრდა რომ შემდგომში ყველა სახის ღონისძიებას ჩაატარებს განათლების განყოფილების ქართული ენისა და ლიტერატურის ინსპექტორთან (ამხ. შ. ოქრაუაძე) ერთად.

საგულისხმოა ის ფაქტი, რომ მეთოდისტს ამხ. ვ. გინოიანს, მიუხედავად ასეთი სერიოზული ფუნქციისა, პარალელურად შეითავსებული აქვს ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში ისტორია-საზოგადოებათმცოდნეობის სწავლების საკითხი. ვფიქრობთ, ამ მეორე დატვირთვასაც ასეთივე „წარმატებით“ ართმევს თავს.

სასიამოვნოა აღინიშნოს, რომ მოსწავლეთა უმრავლესობა ინტერესით კითხულობს სასკოლო ბიბლიოთეკებიდან გამოტანილ ლიტერატურას. თითქმის ყველა სკოლაში გვთხოვეს, რაც შეიძლება მეტი რაოდენობით მხატვრული ლიტერატურა გავუგზავნოთ, განსაკუთრებით ქართულ ენაზე.

სკოლებში დამაკმაყოფილებლად მიმდინარეობს ჯამობრივი აღრიცხვის საინვენტარო წიგნის, სასკოლო საბიბლიოთეკო ფონდებისათვის განკუთვნილი ჯამობრივი აღრიცხვის ყურნალის, სასკოლო სახელმძღვანელოთა საბიბლიოთეკო ფონდების სააღრიცხვო ბარათების

სარეგისტრაციო ჟურნალისა და საკატალოგო ბარათების წარმოება.

სამტრედიის რაიონის უმრავლეს სკოლაში დამაკმაყოფილებელია სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდების შექმნა-განახლების ხაზით ჩატარებული მუშაობა (გამგე კ. ძნელაძე, მეთოდისტი დ. ხუჭუა), მაგრამ არის სკოლები, სადაც ეს სამუშაო ნულამდეა დაყვანალი.

სამტრედიის რაიონის სოფელ იანეთის სასკოლო სკოლის ბიბლიოთეკაში (დირექტორი გ. კობრეიძე, ბიბლიოთეკარი ი. კორშია) ისეთი ქაოსი იყო, რომ ბიბლიოთეკარმა დოკუმენტაციასაც კი ვერ მიაგნო სად ჰქონდა; ვერ გვითხრა რამდენი სახელმძღვანელოა ფონდში, ინვენტარიზაცია 1981 წლის შემდეგ არ გაუკეთებია, სახელმძღვანელოებს საერთოდ არ ატარებს სააღრიცხვო ჟურნალში, მაგრამ ხელფასს დანამატის სახით დიდი ხანია ღებულობს.

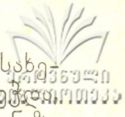
რაიონის თითქმის არც ერთი სკოლის ბიბლიოთეკაში არაა მოწესრიგებული მკითხველთა ფორმულარების ბარათების საქმე. გასული წლის გადავყარეთ — ასე გვიბასუხეს, ხოლო წლებანდელი ჯერ არ გავვიკეთებიაო (ოქტომბრის შუა რიცხვები იყო). ერთ სკოლაში ვნახეთ მეოთხეკლასელის ფურმულარი, რომელსაც გამოტანილი ჰქონდა წიგნი „ბიძია თომას ქოხი“, ეხლა ეს მოსწავლე მეცხრე კლასშია და ვერ გაიგებ ეხლა კითხულობს აღნიშნულ ნაწარმოებს თუ მე-4 კლასში წაიკითხა. ბიბლიოთეკაში თვალის ასახვევად დევს საწინები დახვა, რომელსაც მოსწავლის ხელი არ შეხებია.

მოუგვარებელია რაიონში სკოლიდან სკოლაში გადანაწილებისა და ადგილზე არსებული რეზერვის გამოყენების საქმე. შემოწმებული სკოლებიდან მე-9 კლასის 22 მოსწავლეს აკლდა რუსული სახელმძღვანელო, ხოლო აღნიშნული წიგნები უქმად ეწყო რეზერვების საცავში.

არის შემთხვევები, როდესაც რაიონის განათლების ადგილობრივი ორგანოების უგულისყურობისა და დაკავებული საქმისადმი ზერეულე დამოკიდებულების გამო განაწილებული სახელმძღვანელო ვერ ხვდება გასანაწილებელ რაიონში და ამის შესახებ განათლების სამინისტრო მოგვიანებით, სხვა წყაროებით იგებს.

ასე მაგალითად, 1983—1984 სასწავლო წლისათვის აბაშის რაიონს 540 მოსწავლეზე გაუნაწილდა მუსიკის სახელმძღვანელო, 1-ლი კლასის 613 ეგზემპლარი, კუთვნილი 120 პროცენტი. რაიონიდან არავითარი სიგნალი არ შემოსულა სახელმძღვანელოს მიუღებლობის თაობაზე, თუმცა 1985 წლის იანვარში რაიონში სამინისტროდან აღნიშნული საგნის ინსპექტორის ჩასვლის შემდეგ რაიონის დაწყებითი სწავლების მეთოდისტიმა მუსიკის სწავლებაში არსებული ამ საგანში სახელმძღვანელოს უქონლობით ახსნა. ცხადია, წლინახევრის შემდეგ რეზერვი ამოწურული იყო და რაიონს დახმარება ვეღარ აღმოგუჩი-

წეთ. სამაგიეროდ, 1985—1986 სასწავლო წლისათვის, როცა დასაბუთებული სახელმძღვანელოს 40 პროცენტიანი ტირაჟი დაიბეჭდა, რაიონს კუთვნილი 115 ეგზემპლარის ნაცვლად, დანაკლისის ასანახ-ლაურებლად დამატებითი 355 ეგზემპლარი (ე. ი. სულ 470 ეგზემპლარი) გაეგზავნა.

1986 წლის იანვარში ჩასულ განათლების სამინისტროს წარმომადგენელს იმავე მეთოდისტმა, ძველის მასსოვრობით კვლავ უპასუხა, რომ რაიონში მუსიკის არც ერთი სახელმძღვანელო არ მიუღიათ. უგულისყურობამ, უყურადღებობამ და საქმისადმი ზერელე დამოკიდებულებამ 1983 წელს დაგვაკარგვინა მუსიკის სახელმძღვანელოს 613 ეგზემპლარი და 1983—1986 წლებში საგნის სწავლებაც ჩაშალა.

ადგილებზე სახელმძღვანელოების საბიბლიოთეკო ფონდების შენახვისა და მოვლა-პატრონობის საკითხები მოითხოვს ძირეულ გადახედვას და ორგანიზაციული ზომების მიღებას.

სახელმძღვანელოების სამმართველო

- გადაწყვეტილება — ხელმძღვანელი კადრების მოძრაობისა და რეზერვთან მუშაობის მრდგომარეობის შესახებ 3
- გადაწყვეტილება — საჩხერის რაიონის სკოლამდელ დაწესებულებათა აღსაზრდელებში შრომის ჩვევების დანერგვის მდგომარეობისა და გაუმჯობესების შესახებ 7
- Постановление — О проведении республиканской Недели детской и юношеской книги 10
- Постановление — О проведении в республике «Всесоюзной недели музыки для детей и юношества» 12
- გადაწყვეტილება -- ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლების მოსწავლეთა გამოცდების, გადაყვანისა და გამოშვების ინსტრუქციაში ცვლილებების შეტანის შესახებ 18
- გადაწყვეტილება — „გორკის ოლქში ზოგადსაგანმანათლებლო და პროფესიული სკოლის რეფორმის განხორციელებისათვის მუშაობისადმი პარტიული ხელმძღვანელობის შესახებ სკკპ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების შუქზე ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლის რეფორმის ძირითად მიმართულებათა განსაზღვრელებლად აფხაზეთის ასსრ-ში ჩატარებული მუშაობის თაობაზე“ საქართველოს კომპარტიის ცენტრალური კომიტეტის ბიუროს 1986 წლის 15 იანვრის დადგენილების სარეალიზაციო ღონისძიებათა შესახებ 25
- Решение — О плане мероприятий по реализации постановления бюро ЦК КП Грузии от 15 января 1986 года «О работе, проводимой в Абхазской АССР по осуществлению реформы общеобразовательной школы в свете постановления ЦК КПСС «О партийном руководстве работой по осуществлению реформы общеобразовательной и профессиональной школы в Горьковской области» 32
- გადაწყვეტილება — საქართველოს სსრ განათლების სამინისტროს საღამოს (ცვლიან) და დაუსწრებელ საშუალო ზოგადსაგანმანათლებლო სკოლებში მოსწავლეთა მიღებისა და ამორიცხვის წესების შესახებ 39
- Решение — О правилах приема и отчисления учащихся вечерних (сменных) и заочных средних общеобразовательных школ Грузинской ССР 43
- გადაწყვეტილება — აბაშის, გეგეშკორის, თერჯოლის, ქარელისა და ზნაურის რაიონებში სწავლების ტექნიკურ საშუალებათა აღრიცხვის, შენახვისა და სწავლებაში გამოყენების საქმეში სერიოზული დარღვევების შესახებ 44
- გადაწყვეტილება — მოსწავლეთა კომუნისტური აღზრდისათვის ქ. თბილისის 98-ე საშუალო სკოლის კოლექტივის გამოცდილების თაობაზე საქართველოს კ ცენტრალური კომიტეტის დადგენილების რეალიზაციის ღონისძიებათა გეგმის შესახებ 54

Решение — О плане мероприятий по реализации постановления ЦК
 КП Грузии «Об опыте коллектива средней школы № 98 г. Тбилиси по
 коммунистическому воспитанию учащихся» 57

გადაწყვეტილება — 1985—1986 სასწავლო წლისათვის ზოგადსაგანმა-
 ნათლებლო სკოლების სახელმძღვანელოებითა და სასწავლო ლიტერატურით
 უზრუნველყოფის შემოწმების შედეგების შესახებ“ 60